

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Slovenska šola - temelj za naš obstoj

Ob koncu šolskega leta se človek vedno sprašuje, kakšen je pomen slovenske šole za nas v Italiji. Morda bi vprašanje lahko zastavili tudi takole: Kaj pravzaprav danes pomeni slovenski učitelj in slovenska šola vsem Slovincem v Italiji, kaj bi jim moral?

Slovenski narod je od vedno tesno povezan s kulturo in dvema imenitnima likoma, ki ju nikdar ne moreš zamenjati z drugimi, pa čeprav sorodnimi, in niti ju obiti. To sta duhovnik in učitelj.

Temeljna lika Slovencev. Velikokrat združena v eni in isti osebi; za primer naj navedem eno največjih slovenskih osebnosti: škofa Antona Martina Slomška. Še bi lahko naštevali.

Učitelj, učitelj v prvinskem smislu, je od vedno bil temeljnega pomena za slovenski narod: za njegov obstoj, za slovenski jezik, za slovensko kulturo, za vse, kar je pristno slovenskega, za slovensko dušo.

V Italiji smo Slovenci manjšina, še med sabo veliko preveč razdrobljeni in med nami so manjšina tudi učitelji. Prevečkrat izigrani, zasmehovani, včasih preveč hvaljeni in opevani, predvsem pa osamljeni. Zelo osamljeni.

In ob vsem tem stoji neizpodbitno dejstvo, da se je italijanska družba zelo spremenila in mi z njo, da nas je vedno manj, da prihajajo v slovenske šole otroci iz mešanih zakonov, prevečkrat iz nemogočih družinskih razmer, da nekateri slovenski učitelji svoje otroke pošiljajo v italijanske šole, da upada narodna zavest, da se drobimo, da se je porušila neka lestvica vrednot, da se veliko mladih katehetu v šoli posmehuje, da se nekatere otroke pošilja v slovenske šole samo zato, ker je to lažje, in za tako odločitvijo največkrat ni temeljnega premisleka — in še ogromno takih »da-jev« bi lahko naštevali.

Zraven pa dodajmo samo še neoporečeno resnico: če propade slovenska šola, bo propadel tudi slovenski narod v Italiji. Benečija nas uči, da je res tako.

Slovenski šoli v Italiji bi morali vsi pomagati, učiteljem prav tako. Vsi, od naših osrednjih organizacij do vsakega posameznika. Ovrednotiti bi morali spet lik učitelja in lik duhovnika, predvsem pa bi se vsi morali zavedati, da je slovenska šola temeljnega pomena za naš obstoj.

Preveč zamorjenih učiteljev poznam, preveč nezadovoljnih šolarjev in dijakov, preveč obupanih in v božjo voljo vdanih duhovnikov, preveč togosti vidim med nekaterimi vodilnimi šolniki, in še bi se našlo.

Pa vendar poznam veliko mladih, ki so se odločili za poklic učitelja in še verjamejo v temeljni pomen slovenske šole. Ta je v tem, da slovenskega šolarja formira, mu da tista poznanja in vrednote, ki mu bodo pomagale pri tem, da bo postal zrela oseba in ostal vse življenje Slovenec. Če bo katehetu v šoli uspelo pokazati mladim še krščansko pot v življenje, bo veljalo to še veliko več.

In spet smo pri Slomšku.

Jurij Paljk

Volitve: tokrat vendarle nekoliko drugače

Delne upravne volitve, ki so zajele nekaj več kot 6 milijonov volilcev, so potrdile domneve, da so italijanski volilci postali mnogo bolj gibčni in avtonomni v svojem odločanju, saj so v zadnjih šestih mesecih znali krmilo preokreniti za toliko, da so spravili na laž marsikatero napoved, in tako dobro zmedli komentatorje: najprej je levica postavila v nekatere velika mesta svoje župane in postala na en mah kandidat za zmago na parlamentarnih volitvah; volilci pa, ki so se rdeče vlade ustrašili, so 27. marca kaznovali stranke, ki so bile direktno ali indirektno vpletene v korupcijske afere; na evropskih volitvah so še močnejše podprli desnico, a so že obračunali z Bossijem, ki se je marca spečal z Berlusconiem in Finijem. Na delnih upravnih volitvah, zlasti še v drugem krogu, pa so se zavedali, da so šli predaleč: opozorilno je na volilce delovala hladnost tujine do desničarske vlade in pomanjkanje mednarodnega ugleda Silviya Berlusconija in njegovih sodelavcev. Tako je združena levica dosegla nekaj pomembnih zmag, spet pa je zaživel center, ki so ga že vsi odpisali, in postaja znova odločujoči faktor v politiki. Berlusconi je plačal svojo pretesno zvezo s Finijem, ki ostaja na svojih položajih — in je s tem vznemiril pol sveta — Bossi pa si obližuje rane in se sprašuje, kako naprej. Volilci so se zavedali, da so v parlament, iz katerega so izgnali korumpirane — in skupaj z njimi tudi marsikatero poštenega — poslali ljudi brez političnih tradicij, brez pravih programov in socialnih pogledov na svet. Dovolj je kritično slediti kakšno uro Berlusconijevimi televizijam: moralna in kulturna praznina, ki izžareva iz njih, sta prav poučni in zgovorni in še tako s potrošništvom zapeljano ljudstvo mora prej ali slej spregledati. Morda je preuranjeno zaključevati, da gre za nezaupnico Berlusconiju in tovarišem, toda nedvomno je prvi znak, da se volilci ne bodo pustili voditi za roko in ne bodo več slepo zaupali prve, ki se bo prikazal na TV. Bliža se čas prvega obračuna Berlusconijeve vlade, ki resda ni naredila velikih napak, a je zelo počasna pri reševanju resničnih problemov države, pogojujejo jo individualni pogledi njenih ministrov, ki se tudi radi spuščajo v nepotrebne in žolčne polemike z opozicijo. Berlusconi je dobro razumel poduk nedeljskih volitev: do njih je večkrat govoril, da bo treba znova na volitve, če bo opozicija blokirala delovanje senata, kjer ima večino. Po nedeljskih volitvah pa je prišla streznitev, zavest vlade, da nima pravih instrumentov za reševanje gospodarske krize, ki bo še dolgo visela kot Damoklejev meč nad italijanskimi državniki. Medtem ko DSL obnavlja svoje vodstvo, se Ljudska stranka šele pripravlja na kongres. Na Sardiniji je dokazala, da

še obstaja, zdaj mora dati jamstva tudi za prihodnost. Podpora, ki jo je Ljudska stranka dala naprednim, se je brez dvoma obrestovala: najslabše pa je šlo tam, kjer se stranka tudi sama ni znala, ali ni hotela opredeliti, kot naprimer v Gorici, kjer so mnogi njeni volilci v splošni dezorientaciji ostali raje doma. Volilna udeležba je tokrat bila zares občutno nižja. Večinski sistem mnoge odbija, ker volilce sili, da volijo stranke in kandidate, ki jih ne čutijo za svoje.

Ob 50-letnici partizanske akcije v Baški grapi so na Kneži imeli proslavo, na kateri je govoril partizanski general Lado Ambrožič-Novljan. Govorec o pomenu te akcije in o prispevku partizanskega odpora v boju proti nacifašizmu, je pravilno poudaril, da bi zaradi svojega deleža v II. svetovni vojni morala biti zastopana na nedavnih proslavah za izkrcanje v Normandiji tudi Slovenija (če je že bila, naprimer Češka). Potem pa se je general Ambrožič dotaknil tudi argumentov, ki zadevajo poglede na polpreteklo dobo in nerazčiščene odnose s tistimi krogi, ki so med revolucijo v Sloveniji stali na drugi strani. Ta stališča je skoro z istimi besedami general ponovil v intervjuju za Primorski dnevnik. General Ambrožič si je privoščil nekaj zelo težkih ugotovitev na račun slovenske Cerkve, kateri očita da »...je vodila del slovenskega naroda skupaj z Nemci v boj za cilje Hitlerjeve Nemčije«. Tako neposredne obtožbe si že dolgo ni nihče dovolil in dejstvo, da jo je general Ambrožič-Novljan izrekel na Primorskem, kjer je bilo sodelovanje antikomunističnega tabora z okupatorjem neznanost, vzbuja sum, da ne

... na vrsti je slovenska Cerkev

katerim ne gre v račun normalizacija odnosov med državo in Cerkvijo, da hočejo držati odprte polemike in živno nestrpnost, in to kljub krvavi žetvi, ki so jo uprizorili po vojni. Ponovno moramo poudariti, da je partizanstvo na Primorskem delovalo predvsem v narodnosvobodilnem smislu, medtem ko je v osrednji Sloveniji dobilo pomen in obliko tudi socialne revolucije, ki je krvavo obračunala s svojimi nasprotniki. Odpor proti taki obliki partizanstva je bil upravičen in se do neke meje — zaradi vojnih dogodkov — ni mogel izogniti nekemu sodelovanju z okupatorjem. Naprtiti nasprotnikom komunizma cilje Hitlerjeve Nemčije pa je huda krivica za veliko večino domobranskega gibanja, čeprav so taki pojavi tudi dejansko bili.

General Ambrožič je rekel tudi, da »po 50 letih ne bomo lovili po Slovenskem čarovnikov in čarnovnic«. Pri tem ni pojasnil ali s čarovniki in čarnovicami misli partizane ali domobrance. Slednjih ne more biti veliko, saj so vse ali pobili ali pa so se umaknili v begunstvo. Če pa misli tiste, ki so zagrešili vojne pokole, naj dovoli, da oprostilo sodbo izrečejo slovenski sodniki..

Med počitnicami je tudi narava koristna učiteljica...

Med počitnicami je tudi narava koristna učiteljica...

Nogomet - opij?

Raste število ubogih, nezaposlenost daje preglavice kakor jih daje tudi prva zaposlenost, INPS nam bo verjetno naprtil ogromno breme z dopolnilom pokojnin nekaterim, ekonomija ne prihaja k sebi - nič hudega... imamo Mondial.

Vse ostalo, naj bo le nujno in resno, stopi v drugo vrsto.

Važen je nogomet, tekme, kdo bo

zmagal. Kljub temu, da bo nastala praznina, ko se bo vse to končalo.

Latinski pregovor pravi: vulgus vult decipi; preprosto prevedeno: ljudstvo hoče biti osleparjeno. Tako se tudi dogaja, vsaj pri nekaterih.

P. Eligio, dobro poznan v nogometnem svetu v šasu, ko je nogometno ekipo Milana vodil Rocco in je bil nekak kaplan, ima po dolgoletni izkušnji svoje gledanje na nogomet.

»Nogometna strast je devijacija po življenju. Kaj pa naj rečem o

poklicnem športu, ki je prva manifestacija poganstva naše družbe in soodgovoren za širjenje mamil. Gorje pa župniji, ki se hoče približati mladim s športom in zanemarja katehezo. Menim, da ima šport, kakor se ga danes prakticira in doživlja, kvaren vpliv na mladino.«

P. Eligio pripravlja svetovno zborovanje športnikov o pojavu negativnih posledic, ki jih šport pušča mladim: izguba identitete, kulta, denarja, lažnivost, praznina.

Strahovi Slovenije

Pod tem naslovom je Vita cattolica dne 11. junija 1994 objavila članek urednika Ognjišča iz Kopra, g. Franca Boleta. Ker je to zelo sodoben in lepo utemeljen članek, ni pa še bil objavljen v nobenem slovenskem časopisu, ne bo odveč, če ga objavi v prevodu naš Katoliški glas.

»Za vsako državo so odnosi s sosedo bistveno važni. Toliko bolj danes, ko se ustvarja nova Evropa, h kateri spada, zaradi svojege zemljepisne lege, tudi Slovenija. Po osamosvojitvi in po padcu komunizma pripadati Evropi ni samo neka geografska nuja, temveč tudi velika želja večine Slovencev.

Sprejem v Evropsko Unijo nas bi šele dokončno ločil od okrvavljene Balkana, h kateremu ne spadamo ne po miselnosti ne po zgodovini in kateremu nočemo pripadati. Razumljivo je zato naše veliko zanimanje za volitve v Evropski parlament, posebno v sosednji Italiji. Samostojnost smo dosegli kljub nasprotovanju dela starega italijanskega vodstva (npr. De Michelisa), vendar s pomočjo naših bližnjih severnih sosedov v Italiji, posebno s pomočjo Furlanske in Beneške dežele, ki je vplivala na spremembo politike italijanske vlade.

Z novim političnim položajem, ki je nastal v Italiji, pa so se odnosi z Italijo zelo zapletli zaradi močnega vpliva na vlado od strani politikov, ki imajo neofašistično usmeritev. Fašizem je skušal pri nas nasilno spremeniti etični sestav dežel, ki so bile naseljene povečini s slovenskim in hrvaškim življenjem v Istri in kasneje tudi v Dalmaciji. Pomniti moramo, da so bile te dežele obljudene v absolutni večini s Slovenci in Hrvati.

Zdaj se pa nihče več noče spomniti požigov slovenskih in hrvaških domov, deportacij, nasilja tudi nad duhovniki, krivičnih političnih procesov. Po drugi strani tudi zloglasnih kraških jam (fojbe) ne gre pripisovati Slovincem, temveč komunistom, kajti v teh jamah so končali v glavnem tudi Slovenci in Hrvatje (posebno značilen je znani Kočevski Rog, kjer so pokončali 10.000 slovenskih nasprotnikov komunizma).

Razumljivo je zato, da je stališče nekaterih italijanskih krogov, ki hočejo pogojevati vstop Slovenije v Evropsko Unijo z zahtevami pokrajini v Istri in v Dalmaciji ali celo s pre-

stavitvijo meja, vzbudilo nezadovoljstvo Slovencev do Italije.

Ta čudni položaj, ki nastaja v času, ko bi morale meje vedno bolj izgubljati svoj pomen v korist Evrope, ki bo sestavljena iz regij, vzbuja strah, da se je tok zgodovine zavrtel nazaj, v popolnem nasprotju tudi s tem, kar je papež in večina škofov severnega dela Italije postavila kot cilj: Združena Evropa sv. Benedikta in sv. Cirila in Metoda.

Če se bodo na bližnjih evropskih volitvah še okrepile tiste sile, ki so dobile moč na zadnjih italijanskih volitvah in ki odobravajo fašistično preteklost, bodo gotovo oslabei odnosi med Slovenijo in Italijo, to pa bo zelo škodilo enim in drugim. Ali je spričo tega kaj čudnega, če se je četrtina naših trgovskih poslov usmerjenih proti Avstriji in Nemčiji? Slovenija je zelo majhna dežela, a je postavljena na zelo važnem strateškem položaju. Hvaležni smo ljudstvom Furlanske in Beneške dežele za vse prijateljske vezi, ki so jih vedno spletali z nami, tudi v zadnjem času, tako v ekonomskem, kakor tudi na drugih področjih, vključno na verskem in cerkvenem. Prav ti odnosi so tisti potrebni mostovi, ki bodo, upajmo, spremenili tudi tiste nam sovražne sile. Saj bi nas vse skupaj zgodovina zadnjih 100 let vendarle lahko česa naučila.

Franco Bole, urednik Ognjišča.
/prevod F.R./

Knjiga Križev pot

Kot znano je goriška Mohorjeva družba pred kratkim, ob prvi obletnici smrti nepozabne goriške pesnice, izdala knjigo Križev pot Ljubke Šorli Bratuž; s slikami jo je zelo lepo opremil slikar Franko Žerjal. Do sedaj je goriška Mohorjeva že prodala čez 400 knjig Križevega pota. Večino so prodali na Goriškem, sedaj pa poteka prodaja tudi po tržaških župniščih. Knjiga je zares lepo oblikovana, prijetna za oko in seveda za branje, primerna za darilo. Seveda se knjiga ne bi tako dobro prodajala, ko ne bi pri prodaji sodelovalo veliko število prostovoljcev, ki se jim goriška Mohorjeva prek Katoliškega glasa tudi zahvaljuje. Obenem sporočamo, da knjigo še vedno lahko dobite tako v Gorici kot v Trstu. Ker je zanimanje za knjigo izredno veliko, se spleča z nakupom pohiteti.

Mašniško posvečenje. Ali tudi za ženske?

Do nedavna so se vse Cerkve, ki se sklicujejo na Kristusa, držale načela, da je mašništvo pridržano samo moškim.

Mašniki v katoliški Cerkvi, popi v pravoslavnih Cerkvah, pastori v protestantskih skupnostih so bili vedno samo moški. Šele v zadnjih 20 letih se je porodil dvom pri anglikanski Cerkvi. Ta je začela najprej učiti, da so mašniki tudi ženske, nato je od nauka prešla k praksi in začela deliti mašniško posvečenje tudi ženskam. Posebno pozornost je izzvalo dejanje, ko je neki anglikanski škof pred nekaj meseci slovesno posvetil za mašnike večje število žensk.

Tega vprašanja se je lotil že Pavel VI. in leta 1976 v pismu Inter Insignores izjavil, da »Cerkev ne vidi upravičenosti, da bi pripuščala ženske k mašniškemu posvečenju.« Še bolj odločen je bil Janez Pavel II. v apostolskem pismu Mulieris dignitatem (1988). Letos zadnji dan maja pa je objavil apostolsko pismo, posvečeno prav vprašanju o mašništvu žensk. Začenja se z besedami »Ordinatio sacerdotalis« (Mašniško posvečenje). Njegov nauk je jasen in dokončen: Kristus je svobodno izbral za apostole samo moške in jih pri zadnji večer posvetil za mašnike. Tudi apostoli so za svoje naslednike v apostolski službi izbrali samo moške. To je tudi nauk cerkvenih očetov in trdna tradicija katoliške Cerkve. Papež zaključuje: »Izjavljam, da Cerkev nima nobene pravice podeljevati mašniško posvečenje ženskam in da je ta nauk obvezen za vse vernike Cerkve.«

S tem je papež potrdil, kar je zapisano v Katekizmu katoliške Cerkve: »Veljavno prejme svete redove le krščen moški. Gospod Jezus je izbral moške, da je izoblikoval zbor dvanajstih apostolov, in apostoli so delali isto, ko so izbirali sodelavce, ki so jim sledili v njihovi nalogi. Zbor škofov, s katerim so duhovniki zedinjeni v duhovništvu, do Kristusove vrnitve ponavzočuje zbor dvanajstih. Cerkev priznava, da jo ta izbira Gospoda samega obvezuje. Zato posvečenje žensk (ordinatio) ni mogoče.« (Št. 1577).

Ta papeževa slovesna in dokončna izjava je razburila feministke, češ da je diskriminacija žensk. Toda ne gre za kako diskriminacijo žensk,

temveč za izrecno voljo Kristusovo, kateri mora biti Cerkev zvesta, če hoče ostati Cerkev Kristusova. Zakramente je postavil Kristus kot sredstva milosti. On je določil, kako naj se delijo, kdo naj jih deli in kdo jih lahko prejema. Zakramentov ni mogoče modificirati ali z njimi manipulirati po volji delivca ali skupnosti, uči isti katekizem. Kajti zakramenti so zakramenti vere in ne človeške iznajdljivosti. Zato drži tudi gleda mašniškega posvečenja: »Kdor more razumeti, naj razume.«

K.H.

Knjiga o Svetem pismu v izdaji Ognjišča

Najbolj brana slovenska revija Ognjišče, ki je zadnja leta poskrbela za imenitne izdaje knjig z versko vsebino, je pred kratkim izdala čudovito knjigo velikega formata za mlajše vernike z naslovom Sveto pismo-Knjiga, ki je spremenila svet. Knjigo je spisala angleška poznavalka »knjige vseh knjig«, kot vsi Sveto pismo imenujemo, Meryl Doney. Za slovenski prevod je poskrbela Anamarija Smrdel-Beniger, lektor in redaktor knjige je bil prof. Janez Zupet, ki je tudi poskrbel za poglavje o Svetem pismu v slovenščini in predstavitev novjših slovenskih prevodov in izdaj Svetega pisma. Knjiga na prijeten in jasen način mlademu bralcu pripoveduje zgodbo o Svetem pismu; po našem mnenju bi jo morali upoštevati pri katehetskem delu vsi naši duhovniki, še posebno pa jo priporočamo vsem tistim vernikom, ki bi radi v zelo kratkem času obnovili svoje znanje o Svetem pismu. Knjiga je lepo opremljena, lahko berljiva in vsem razumljiva, moderna in sodobna in prav gotovo bo vsem mladim všeč.

Nedeljska zavest (3)

»Strinjam se s tem, kar je bilo napisano o vzrokih padca nedeljske zavesti, toda krivda je še neke drugje, in sicer pri vas duhovnikih, ki premalo poudarjate pomen nedelje, torej nedeljsko zavest, in premalo ali celo nič svarite ljudi, ki oskrunjujejo nedeljo s težkim delom. Ne mislim na tiste, ki se itak poživljajo na nedeljo in na duhovnika ali na Boga samega, ampak na vernike (ali »vernike«), ki opuščajo mašo in opravljajo težka dela ob nedeljah.«

Približno tako je izzvenel telefonski pogovor s človekom, ki je prebral dopis prejšnjega tedna.

Morda je res, da mi duhovniki premalo poudarjamo v nedeljskih pridigah svetost tega dneva. Ali smo duhovniki preveč popustljivi? Ali gremo mimo tega problema in zato so vidne negativne posledice?

In vendar bi morali govoriti prilično in neprilično.

»Razlog, zaradi katerega nekateri zapustijo katoliško vero, je tudi ta: duhovniki so popustili, ljudje pa si želijo trdne opore, tudi močnega »vodstva«. Zato gredo drugam. Tudi zaradi tega uspevajo sekte?«, je nadaljeval telefonski pogovor.

Popuščanju sledi opustitev. Koliko resnice je v tem?

Ali je potrebno izprašanje vesti?

Govorimo kaj več o nedelji, sejmo v tem duhu. Samo tako lahko upamo na žetev. Kadarkoli. Jože

Srečanje treh narodov

Tradicionalno srečanje treh narodov (Slovencev, Nemcev, Furlanov) bo letos na gori sv. Heme nad Globasnico. Udeležili se ga bodo verniki iz treh škofij, Videm, Ljubljana, Celovec. Vršilo se bo v soboto, 20. avgusta z geslom: »Mi kristjani zavzeti za gradnjo Evrope.« Somaševanje ob 10. uri bodo vodili nadškof Battisti, škof Kapellari, nadškof Šuštar.

Na gori sv. Heme je bilo staro svetišče zgrajeno okrog leta 500 po Kr. Pozneje je bilo porušeno in zadnja leta odkopujejo stare razvaline. Gora je v župniji Globasnica, ki je najbolj slovenska župnija na Koroškem.

Božja beseda je kakor kruh...

3. julij

14. navadna nedelja

»Ko je prišla sobota, je učil v shodnici. Mnogi, ki so ga poslušali, so začudenj govorili: Odkod njemu to? Kakšna je ta modrost, ki mu je dana, in kakšni čudeži se godijo po njegovih rokah? (Mr 6,2)

V evangeliju 14. navadne nedelje beremo o Jezusovem obisku shodnice v domačem Nazaretu. V poročilu o tem obisku nas začudi, kako Jezusovi vaščani po en strani priznajo njegovo izredno in enkratno preroško poslanstvo, po drugi strani pa ne morejo prerasti svojih človeških in vaških okvirov, ki se izražajo v pomisleku: »Kaj, ali ni

to tisti tesar, sin Marije in brat Jakoba, Jozeja, Juda in Simona? Mar njegove sestre ne živijo pri nas?« (Mr 6,3). Ta pomislek, odraz vaške nazareške mentalitete, Jezusa preseneti. Evangelist Marko ta občutek izrazi s kratko ugotovitvijo: »In čudil se je njihovi neveri« (Mr 6,6). Podkrepi ga s stoletno izkušnjo prerokov, zato položi Jezu-

su v usta znan svetopisemski izrek: »Prerok ni brez časti, razen v domačem kraju, pri svojih sorodnikih in v svoji hiši« (Mr 6,4).

Za evangeliste je bilo zelo pomembno podčrtati Kristusovo človečnost, njegovo pravo človeško naravo. V našem času je Jezus kot človek zelo sprejet in cenjen, ne samo v krogih vernikov, pač pa tudi v miselnem svetu neverujočih. Pod vprašaj se postavlja kvečjemu njegovo božanstvo. Sodobni človek brez težav sprejema Jezusa in Nazareta, človeka, ki je kot prerok na edinstven način razodel novo pot do Boga. Bil je človek, ki se je z neponovljivim duhovnim elanom prebil v sfere transcendence, v neposredno bližino Boga samega, od koder je z lučjo svoje modrosti osvetljeval vrednote človekovega bivanja.

Še nedolgo nazaj je v Cerkvi in v teologiji bilo preveč v ospredju

samo Jezusovo božanstvo. V tem pristopu je bila Jezusova človečnost pozabljena, tako potisnjena na rob, da je imela samo še vlogo navidezne resničnosti.

Jezus iz Nazareta, samo človek in prerok, ni Jezus Kristus, v katerega veruje krščanstvo. Kristus, Bog na zemlji, ki je bil samo navidezno človek, ni tisti Jezus Kristus v katerega verujemo kristjani. Obe skrajnosti sta bili v zgodovini Cerkve odklonjeni kot herezija, krivovertstvo.

Ekumenski cerkveni zbor v Kalcedoniji je že leta 451 opredelil pravo vsebino krščanske vere, ko je razglasil, da je bil Jezus pravi Bog in pravi človek.

Koncilaska opredelitev Jezusa kot pravega Boga in pravega človeka temelji na evangeljskem odlomku Jezusovega obiska v domači shodnici. Jezusovi sovaščani so prizna-

vali njegovo preroško modrost in božjo moč. Obenem so s svojimi pomisleki izpričali njegov pravi človeški izvor. Določili so mu, govoreno v današnjem izrazoslovju, njegovo osebno izkaznico: Nazarečan, tesar, sin Marije. Njegovi sorodniki (bratrance) Jakob, Jozej, Juda in Simon bivajo v Nazaretu.

Jezusova človečnost je resnična. Kot božji Sin je po njej odrešil človeštvo. Zares je bil rojen, zares je trpel in zares umrl. Zares je tudi vstal s svojim človeškim, umrljivim telesom. Vsi, ki vanj verujemo in ki smo samo ljudje, smo po njegovi človečnosti poklicani k isti slavi, v poveličano življenje. Sveti Pavel je to čudovito izrazil z besedami: »Vsi mi, ki z odgrnjenim obrazom kakor ogledalo odsevamo Gospodovo slavo, se spreminjamo v isto podobo...« (2 Kor 3,18).

Zvone Štrubelj

»Ekonomsko demokracija, razvoj in skupni blagor« Pomemben dokument italijanske škofovske konference

V četrtek, 16. junija, je bila v Rimu predstavitev novega dokumenta italijanske škofovske konference (CEI) *Ekonomsko demokracija, razvoj in skupni blagor*, ki ga je po petletnem trudu izdelala posebna škofovska komisija za socialne zadeve in delo, s pomočjo uglednih strokovnjakov s področja ekonomije. Dokument je pomemben ne le zato, ker je zagledal luč sveta v času, ko nova italijanska desničarska vlada ultraliberistične usmeritve pripravljala svoje načrte za bodočnost italijanskega gospodarstva (kar vsekakor ni postranska stvar), ampak predvsem, ker pomeni prenovljen, moderen prikaz krščanske države v svetu gospodarstva, v katerem ni sledi po moralizmu, ampak poglobljena analiza današnje situacije in prodoren vpogled v bodočnost v luči cerkvenega socialnega nauka. Zato ni čudno, da je dokument žel veliko odobravanj, tudi med italijansko levoico, tako politično kot sindikalno. Iz uvoda izhaja, da je dokument namenjen tako kristjanom, katerim naj bo »prvenstvo Boga, vere in pričevanja duša vsakdanjega življenja«, kot tudi vsem ljudem dobre volje, saj cilj italijanskih škofov »ni v tem, da bi oddaljevali od sebe vse, kar ne povsem soglašajo z njihovimi prepričanji, ampak v tem, da bi spodbujali k popolnejšemu soglasju.« Dokument sestavljajo tri poglavja: 1) *Ekonomija v socialnem nauku* Cerkev; 2) *Tržna ekonomija in problemi naše države*; 3) *Za razvitejšo ekonomsko demokracijo*.

»Socialni nauk Cerkev - pišejo

škofje -, ki priznava trg kot nujno urejevalno sredstvo... podčrtuje potrebo po idealnem in možnem družbenem načrtu, v katerem naj bo mesto trga zagotovljeno, ampak tudi omejeno.« Gospodarski trg je opravičljiv le, kolikor je po meri osebe, saj je človek edini vzrok in cilj gospodarskih odnosov. Tržno gospodarstvo je torej opravičljivo le, kolikor je v službi človeka. Na tak način dokument podčrtuje tisto »vzvišeno dostojanstvo osebe«, ki ga na začetku izvajanja škofje tako slovesno proglasijo. Iz dokumenta torej jasno izhaja, da se neko zmereno tržno gospodarstvo lahko »uporablja« za uresničitev načel solidarnosti, subsidiarnosti, delavskih pravic, skupnega blaga in preferencialne izbire za uboge.

»Solidarnost je možno povezati z učinkovitostjo«, je dejal predstavitelj prof. Stefano Zamagni. Prav zato posveča dokument veliko pozornost takozvanemu »tretjemu oz. privatno-socialnemu polu«, ki naj dopolni danes »ne več zadostni in primerni« binom država - trg. Ta tretji pol, ki ga sestavljajo razna združenja, neprofitne organizacije in volontariat, edini lahko zagotovi potrebno dinamičnost in gospodarsko usklajenost po meri človeka, ki sta nujni za popolnejšo ekonomsko demokracijo.

Dokument odločno obsoja dosednji odnos med javnim posegom in produktivnim sistemom, ki sta ga označevali »nizka raven javnih uslug« in neravnovesje med maloštevilnimi velikimi podjetji in ostalimi zasebni-

mi podjetji. Prav tako odločno obsoja dosednji gospodarski sistem, ki je oviral rast in življenje družin in pripomogel k veliki demografski krizi države, v kateri živimo. »Ekonomsko politika za družino predstavlja danes najpomembnejšo investicijo, ki jo je treba uresničiti.« Dalje obsojajo škofje dosednjo asistencialno politiko za razvoj Južne Italije in »rentno ekonomijo«, ki mori ustvarjalnost in razvoj ter spodbuja brezdelje in ilegalno.

Italijanski škofje se zavzemajo za nov model socialne države, takšen, ki temelji na prej omenjenem tretjem polu in uveljavlja novo demografsko politiko, splošno priznanje dela partitice, ovrednotenje šole, nove oblike sodelovanja med posamezniki in družinami, prenovo sistema penzij, novo politiko za zaposlitev, novo raven mednarodnih izmenjav... Dokument, v katerem mrgolijo citati papeževih okrožnic Sollicitudo rei socialis in Centesimus annus ter dokumenta iz II. Vatikanskega koncila Gaudium et spes, je za kristjane pomemben poziv k zavedanju ističasnosti človeške pripadnosti temu svetu in onemu pri nebeškem Očetu.

»Deset zapovedi« za gospodarstvo

Dokument italijanske škofovske konference z naslovom *Ekonomsko demokracija, razvoj in skupni blagor* obsega 42 strani, iz katerih objavljamo v desetih točkah nekaj prevedenih stavkov, iz katerih se nam zdi, da se lahko najbolj jasno razberejo temeljna načela sporočila italijanskih škofov.

- 1) »Temeljno načelo krščanske etike in cerkvenega socialnega nauka je eminentno dostojanstvo človeške osebe.«
- 2) »Z ekonomsko dejavnostjo človek prispeva k razvoju celotne človeške družine in vstopa v občestvo z drugimi osebami, za vzajemno pomoč v duhu služenja.«
- 3) »Pravičnost in socialna ljubezen sta najbolj vzvišeni in plemeniti načeli, ki ju krščanska morala pripisuje ekonomski dejavnosti.«
- 4) »V duhu načela o solidarnosti je cerkveni socialni nauk nasproten tako katerikoli obliki socialnega ali političnega individualizma... kot različnim oblikam kolektivismu.«
- 5) »Tržno gospodarstvo je potreben, toda nikakor ne zadosten pogoj za verodostojni načrt nekega avtentično človeškega razvoja.«
- 6) »Raziskave dokazujejo, da je v italijanskih družinah želja, da bi imele otroke, večja od realnega števila rojenih otrok: razne ekonomske in socialne vezi otežkočajo uresničitev teh želja.«
- 7) »Binom Država - trg ni več zadosten in primeren... Treba je, da se uveljavi še tretji pol, takozvani tretji sektor oz. privatno-socialni, ki ga sestavljajo svobodna združenja, volontariat, združenja socialne solidarnosti, skladi in različne neprofitne organizacije.«
- 8) »Temeljino sredstvo politike za zaposlitev je odprt in prozoren delovni trg, v katerem ni več informacijskih pomanjkanj in asimetrij, in v katerem ni več pregrad za vstop mladih generacij v svet dela.«
- 9) »Podjetniška sposobnost je izraz sposobnosti socialne promocije posamezne osebe in združenih oseb, ki sodelujejo v tistem kompleksu odnosov, ki ga predstavlja moderno podjetje.«
- 10) »Do danes je bil nepopolni evropski federalizem usmerjen skoraj izključno k odstranitvi ovir svobodnega trga... Treba je nuditi vsem narodom možnost, da se vključijo z aktivnimi vlogami v proces mednarodnih izmenjav.«

Za vse laike dobre volje pa je korak odprtosti Cerkev in iskreno povabilo k sodelovanju za skupno dobro človeštva, povabilo, ki že nosi s sabo tudi lepo število sredstev za svojo uresničitev. Iz dokumenta ne

izžareva neka ekonomsko tehnična popolnost, čeprav je tudi njegova znanstvena utemeljenost zelo posrečena, utriplje pa življenje Cerkev v tem svetu, istočasno za ta in za oni svet.

Damjan Hlede

Zgraditev avtocestnega omrežja velik in pomemben projekt v Sloveniji

Na Primorskem že grade prve objekte in odseke novih avtocest v okviru izvajanja programa o gradnji sistema avtocest v Sloveniji. Gre za projekt, ki so ga snovali skoraj 20 let in ga ocenjujejo kot nemara najpomembnejšega v tem stoletju v novi državi. Vzpodbujala ga je zlasti stranka Slovenskih krščanskih demokratov, pri čemer je tudi sedanj minister za promet in zveze iz vrst te stranke. Omenjeni projekt določa,

da bodo v Sloveniji v naslednjih šestih letih zgradili skupaj 318 kilometrov novih avtocest. Gre za uresničevanje prednostne smeri z zahoda proti vzhodu. Le-ta naj bi zagotovila boljšo povezanost med posameznimi območji v državi, hkrati pa bo sistem novih avtocest skupaj z obstoječimi avtocestami in omrežjem drugih cest, ki jih bodo posodobili - Slovenijo povezal s sosednjimi državami, predvsem z Ita-

lijo, Avstrijo in Madžarsko. Omrežji slovenskih in italijanskih avtocest se bosta, denimo, združili pri Fernetičih v Sežani in na mednarodnem mejnem prehodu v Vrtojbi na spodnjem Vipavskem.

Kar zadeva traso na Primorskem, sedaj končujejo gradnje okrog 9 kilometrov dolgega odseka avtoceste od Razdrtega do Čebulovice, kjer grade tudi dva viadukta. Dela izvaja podjetje Slovenija ceste-tehnika

iz Ljubljane in Primorje iz Ajdovščine, ki imata velike izkušnje, pridobljene pri gradnji avtocest v Sloveniji in v raznih tujih državah. Oddana so nadalje dela za zgraditev 11,8 kilometrov dolgega avtocestnega odseka od vasi Selo v Vipavski dolini, pa do Šempetra pri Novi Gorici. Na tem odseku bodo zgradili 19 raznih objektov, kot so mostovi, viadukti, nadvozi in podvozi. Gradnja cestišča in objektov na njem se bo pričela čez nekaj dni. Med izvajalci bo poleg slovenskih podjetij tudi italijansko podjetje ITALSTRADE iz Rima, ki bo zgradilo viadukt na Lijaku v spodnji Vipavski dolini.

Sklenjene so nadalje pogodbe med državno družbo za ceste DARS in raznimi izvajalskimi podjetji za zgraditev osmih odsekov na 5,1 kilometrov dolgem avtocestnem odseku ob Čebulovice do Divače ter petih objektov na 8,4 kilometrov dolgem odseku avtoceste Divača-Dane. Prav tako sta podpisana tudi dogovora za zgraditev avtocestnih tras med Čebulovico in Divačo ter med Divačo in naseljem Dane.

Državna družba za avtoceste Slovenije je pričela delovati 7. decembra lani, vodi pa jo izkušen in cenjen gradbeni strokovnjak Jože Brodnik, nekdanji vodja raznih gradilišč v tujini, med njimi tudi tistih v Iraku. Družba je zelo dobro organizirana, program gradnje raznih odsekov avtocest pa izvaja v predvidenih rokih. Državni zbor je sicer sprejel le program gradenj za letošnje leto, dela predvidena za naslednja leta pa bodo vključili v nacionalni program

zgraditve avtocest, ki ga bo Parlament kmalu obravnaval. Sicer pa je v slovenski javnosti prišlo do mnogih polemčnih razprav o primernosti gradnje avtocest v celoti, še posebej pa o smotrnosti posameznih tras. Nekateri so dokazovali, da Sloveniji, ki meri le nekaj več kot 20.000 kvadratnih kilometrov površine, ni potrebno toliko avtocest. Zanje naj bi bili zainteresirani predvsem v tujini, saj naj bi v Slovenijo preusmerili tranzitne tovore s tovornjaki, ki jih sicer v drugih državah, na primer v Avstriji in Švici, odklanjajo. V projekt graditve avtocest so se vključili tudi nekateri politiki in celo politikanti, ki se na ceste ne razumejo, niti jih ne bo gradnja oškodovala. Takšna ozadja so se zlasti pokazala med nedavno zaporo predvidene trase na območju Spodnje Savinjske doline pri Celju, ki so jo menda organizirale nekatere opozicijske politične stranke.

V družbi DARS zagotavljajo, da so pri določanju tras novih avtocest poskušali ohraniti kmetijske površine, zlasti tiste najboljše. V primerih, ko ni bilo mogoče drugače, bodo nekatera zamljišča seveda izgubljena, vendar kmetom oziroma drugim lastnikom zagotavljajo primerne odškodnine. Cena za kvadratni meter odkupljenih zamljišč znaša 386 tolarjev (okrog 4.750 lir) in je v vsej Sloveniji enaka. Vendar je omenjena cena mogoče povečati za 80%. Če je kakovost zamljišč ustrezno visoka. Ob tem navajamo, da trasa za odseke avtocest po Vipavski dolini (zlasti od Podnanosa in čez Vipavo do Sela) še ni določena, vendar v družbi DARS zagotavljajo, da bodo tam

(se nadaljuje na 4. strani)

odsek	dolžina v km	1994	1995	1996	1997	1998	1999
PROJEKT 1 : ŠTAJERSKA							
Šentilj - Pesnica	9,3						
Pesnica - Miklavž	13,0						
Miklavž - Silvica	5,5						
Hoče - Arja vas, 2. pas	46,9						
Slovenska Bistrica - Hajdina	17,2						
Hajdina - Ormož	29,2						
Ormož - Pince	41,6						
PROJEKT 2 : LJUBLJANA - CELJE							
Arja vas - Vransko	20,9						
Vransko - Blagovica	14,1						
Blagovica - Šentjakob	21,4						
PROJEKT 3 : GORENJSKA - LJUBLJANA - DOLENJSKA							
Šentjakob - Malence	10,7						
Zadobrova - Tomačevo	4,3						
PROJEKT 4 : PRIMORSKA							
Razdrto - Čebulovica	8,8						
Čebulovica - Divača	5,1						
Divača - Kozina	6,9						
Razcep Kozina	2,5						
Kozina - Črni kal	10,6						
Črni kal - Ankarani	8,2						
Razdrto - Vipava	12,6						
Vipava - Selo	15,2						
Selo - Šempeter	11,8						
Razcep Divača - Dane	8,4						
Dane - Fernetiči	3,8						

Na risbi, ki so jo za naš časopis izdelali v ajdovskem gradbenem podjetju PRIMORJE, so prikazane trase bodočih avtocest v Sloveniji, z njihovo dolžino in s časovnimi roki gradnje. Gre skupaj za okrog 318 kilometrov novih cest, ki naj bi bile zgrajene do leta 1999. Dodajamo, da imajo v Sloveniji že od prej okrog 200 km avtocest, ki pa jih bodo, tako kot druge ceste, v prihodnosti temeljito obnovili in posodobili. V ta namen je država prejela pred kratkim 30 milijonov dolarjev tujega posojila.

Sarajevo 1914-1994

V torek, 28. junija, je potekalo 70 let odkar je v Sarajevu pripadnik organizacije Mlada Bosna Gavrilo Princip ubil avstroogrškega prestolonaslednika Frana Ferdinanda in njegovo ženo Sofijo. Kot znano je bil dogodek povod za izbruh prve svetovne vojne, ni pa bil njen vzrok: sarajevski strelji so bili zadnje dejanje predigre, v kateri so se prepletali razpletala nacionalna čustva na Balkanu, srbska politika in interesi velikih sil. Sarajevu sta sledili prva in druga svetovna vojna, dvakratni nastanek in prav tako dvakratni razpad jugoslovanske države, sedaj pa, 70 let po atentatu, divja prav na tem področju kruta medetnična vojna. Dejavniki, ki so do te vojne privedli, so v bistvu isti, ki so botrovali vsem prejšnjim balkanskim tragedijam v tem stoletju: mit o veliki Srbiji, prepričanje, da je srbski narod poklican, da »civilizira« Balkan, nemoč mednarodne skupnosti, da oblikuje skupno politiko zaradi interesov posameznih evropskih in svetovnih vele-sil itd.

Ob 70. obletnici sarajevskega atentata balkanski vozil torej še zdaleč ni razvezan, nasprotno, lahko trdimo, da je razvozanje postalo veliko bolj težavno kot poprej. Ne prvi ne

drugi Jugoslaviji, ki sta letu 1914 sledili, ni uspelo rešiti nacionalnega in verskega vprašanja na Balkanu: prva je namreč privilegirala srbsko stran, druga pa je s komunistično diktaturo ustvarila lažni videz urejene, mirne in »bratske« povezanosti narodov, ki so jugoslovansko državo tvorili. V resnici je Titov režim sledil načelu »deli in vladaj«, kate-rega je podedeloval od razpadle več-narodne habsburške monarhije, in s tem ponižal tako Hrvate kot Srbe. Jasno je, da na tak način do kake kulture sožitja nikakor ni moglo priti. Zaradi tega je tudi druga Jugosla-vija razpadla.

Razreševanje balkanskega voza in z njim mir na tem področju bosta nastopila takrat, ko se bodo balkanski narodi znali otresti svojih mitov in strahov in ko bodo svetovne prestolnice — pri tem je mišljena zlasti Evropa — začele razmišljati manj egoistično in bolj globalno, skratka bolj »evropsko« in manj »nemško«, »angleško«, »francosko«, »italijan-sko« itd. Zadnji dogodki na balkan-skem in na evropskem prizorišču pa kažejo, da smo še daleč od tega, še več: kaže, da se tudi Evropa, ali vsaj kak njen del, balkanizira.

Ivan Žerjal

Avtoceste v Sloveniji

(nadaljevanje s 3. strani)

poskušali izpeljati najbolj primerne smeri, ki bi kmetijstvo čim manj prizadele. Sicer pa je Občinska skupščina v Ajdovščini že večkrat dala soglasje za zgraditev tako imenovane Osimske ceste (to je avtoceste) po Vipavski dolini. Drugi partner je novogoriška občina, ki se za gradnjo avtocest zavzema že nekaj desetletij.

Družba za avtoceste v republikli Sloveniji je doslej oddala dela na trasah bodočih avtocest, ki so dolge akoraj 130 km. Vrednost oddanih del znaša nad 12 milijard tolarjev, kar pomeni nad 100 milijonov ameriških dolarjev. Slovenske avtoceste skratka postopno postajajo stvarnost, pri čemer je pomemben tudi njihov družbeni in socialni vidik. Boljše ceste naj bi namreč zaustavile sedanje že grozljivo število smrtnih nesreč, ki je žrtev več kot 500 na leto. Za slovensko državo je to tragična bilanca. Dodajmo, da so stroške gradenj natančno izračunali, tako da so za izvedbo celotnega projekta zagotovljena sredstva. Tako naj bi zgraditev omenjenih 318 km novih avtocest do leta 1999 stala nad milijardo 264 milijonov ameriških dolarjev. Ta sredstva bodo dobili od deleža pri prodaji goriv za motorna vozila v Sloveniji (slednji znaša 16 odstotkov drobnoprodajne cene bencina in drugih goriv), od cestnin, ki jih vnovčujejo za vožnjo po obstoječih avtocestah, iz državnega proračuna ter iz posojil Evropske investicijske banke in Evropske banke za obnovo in razvoj.

Pri gradnji posameznih odsekov avtocest na Primorskem bo ajdovsko gradbeno podjetje PRIMORJE uporabljalo tudi gramoz iz obsežnih naplavin, ki se nahajajo v rekah Soči in Idriji. Menda je takega gramoz, ki je ekološko zelo čist in zato najbolj primeren za gradnjo cest, samo v umetnem jezeru na Mostu na Soči (torej pri nekdanji Sv. Luciji), več kot 5 milijonov kubičnih metrov.

M.D.

Češnje

Deževen nedeljski popoldan me je premamilo, da sem šel z dežnikom na vrt, kjer naj bi nabral češnje, ki so prav mikavno vabile in čakale, da se jih kdo usmili. Tedaj sem se spomnil na čas, ko smo pri nas doma obirali češnje. Mama nam je vedno pripovedovala pravljice. Ne vem, zakaj. Mogoče zato, da je bil prej koš poln, ali pa, da bi nas čim več časa odbržala pri delu, da bi ne ušli.

Danes, ko sem pozabil vse pravljice, novih pa mi nihče ne pripoveduje, sem se ob tem obiraju spomnil na ta dogodek. V ekspresnem vlaku je prisledla v moj kupe dama s klobukom. Nosila je dve veliki najlonski vrečki. Ko se razkomoti, odloži klobuk, začne šariti, najprej po eni in nato še po drugi vrečki. Postajalo mi je nerodno, ker sem se bal, da bo začela razlagati po kupeju, kaj vse je kupila in kaj vse nosi. Tako se bom znašel v pravem »mercatinu«. Ko je dobila očala, je z ponovnim iskanjem privlekla iz vrečke veliko beležnico. Vlak je drvel naprej, sam sem občudoval okolico, dama pa je vedno znova nekaj privlekla iz vrečk.

Ker me ni nikoli zanimalo, kaj kdo dela, sem kljub svoji ne mali radovednosti zapazil, da se okrog nje in celo še ne moji strani sedeža kopičijo knjige. Opazoval sem okolico, mimogrede pa škilil na drugo stran in prešteval koliko knjig je že izveleka iz teh dveh vrečk. Našel sem jih petnajst, vendar v torbicah so bile še, vsaj tako se mi je dozdevalo. Vse je ponovno preverjala, pregledovala listke, ki so viseli iz posameznih knjig in jih prav tako skrbno postavljala nazaj na prejšnje mesto. Priznam, da sem se prijetno počutil, saj sem imel kar naenkrat občutek, da sem se znašel v knjižnici. Ko tako gledam skozi okno, na tiho pa premišljuje, kaj pravzaprav pomeni to njeno delo, me zmoti vprašanje: »Vi se vozite pa kar tako, ne da bi kaj delali?« Delal sem se, kot da sem vprašanje preslišal in si mislil: »Kaj koga briga, kaj jaz sedaj delam«. Čez nekaj časa novo vprašanje: »Vi nikoli ne berete,

ko se vozite z vlakom?« Sedaj, ko je bil že drugi »rafak«, bo pač treba odgovoriti, si na tiho mislim. »Da, samo danes me mika pokrajina. Veste, jaz se iz Padove proti Mestram zelo malo vozim.« »Jaz pa veliko in to vsak teden nekajkrat in to že deset let. Vedno nekaj delam, najraje preverjam, če sem vse pripravila tako, kot je treba...« Pogovor je nanesel dalje, da gre v Trst, kjer ima izpite in da je že doma pripravila vse potrebno, pa se boji, da ne bi bilo kaj narobe, ker že tako so študentje velikokrat površni... Bila je menda tudi ona, ko je bila mlajša, pa jo je življenje izučilo... Tik preden sem iztopil, me preseneti z vprašanjem: »Katero knjigo pa sedaj berete oziroma ste jo zadnje prebrali?« Zopet si mislim, kaj sedaj to, saj je že vse skupaj provokacija, pa se kljub vsemu izmuznem: »Kolegica mi je poklonila La variante di Lüneburg Paola Maurensiga, pa sem nekje proti koncu!« Sramežljivo privlečem knjigo iz torbice. »Vidite, da radi berete, se mi je zdelo takoj, ko sem vstopila, ko ste škilili na te moje knjige, ob katerih se bodo jutri študentje potili,« zaključim. Tik pred odhodom, ko si seže v roko in se predstaviva, mi v slovo pove: »Gospod, bojte se človeka, ki ne bere!«

To sem premišljeval ta deževni nedeljski popoldan, ko sem z dežnikom obiral češnje. Kadarkoli sem se spopadel s komerkoli, sem pozneje do-gnal, da je bil običajno to človek, ki ne bere. Malokdaj se mi je dogodilo, pa četudi je bil moj pogled na katero koli stvar popolnoma drugačen, da bi doživel resen »štrbunk« s človekom, ki bere! - Zanimiva modrost: »Bojte se človeka, ki ne bere!«

Ambrož Kodelja

Srečanje delegacij SSO in SGZ

22. junija sta se v Gorici na sedežu Slovenskega gospodarskega združenja v ulici Roma srečali delegaciji Sveta slovenskih organizacij in delegacija vodilnih pri SGZ. Delegacijo SSO je vodila predsednica Marija Ferletič, delegacijo SGZ pa predsednik Združenja Hadrijan Corsi, ki je v kratkem nagovoru predstavil delegaciji Sveta slovenskih organizacij delo in načrte SGZ. Povedal je, da so SGZ v Gorici ustanovili predvsem zaradi novih zakonov, prav zato so tudi ustanovili posebno podjetje Gosservis DOO, ki skrbi samo za urejanje dokumentov, izplačevanje plač, za knjigovodstvo itd. vseh članov SGZ in tudi vseh tistih ljudi, ki imajo kakšne upravne in pravne potrebe. Nadalje je Corsi orisal delo SGZ in prihodnosti, ko bo potrebno poskrbeti za večje sodelovanje italijanskih in slovenskih trgovcev, industrijcev in obrtnikov, veliko pozornost pa bodo posvetili tudi za dobro sodelovanje z Italijani in s Slovenijo. Že 6. julija pa se bosta srečali delegaciji SGZ in druge krovne organizacije Slovencev v Italiji - SKGZ. Obema organizacijama namreč SGZ posveča veliko pozornosti. Predsednica SSO Marija Ferletič pa je v svojem govoru na srečanju povedala, da je zelo važno dejstvo, da SGZ vzdržuje stike s Slovenijo in to, da mora SGZ povezovati gospodarstvo Slovenije in Italije, omenila je še važno sodelovanje med SGZ in Slovenskim zavodom za poklicno izobraževanje iz Gorice, pohvalila

Predstavniki SSK v Ljubljani Srečanje s SKD

»Slovenija vodi jasno in odprto politiko do Italije. Mi smo pripravljene na dialog in na sporazumno reševanje odprtih problemov, nikakor pa ne moremo pristajati na izsiljevanja, neresnična podtikanja, ki za seboj skrivajo jalove, a vseeno nevarne načrte. Prepričan sem, da bomo naposled našli skupni jezik, še zlasti, če bomo dopustili, da pred politiko spregovori stroka, da pridejo na dan objektivna dejstva in resnični problemi, med katere sodi tudi zaščita slovenske manjšine v Italiji. Tako npr. dobro delujejo nekatere komisije, ki so bile ustanovljene v okviru pogovorov za t.i. posodabljanje Osimskih sporazumov. Sicer pa je tudi naš mednarodni položaj zelo trden.«

Tako je povedal predsednik Slovenskih krščanskih demokratov in slovenski zunanji minister Lojze Peterle delegaciji stranke Slovenske skupnosti iz Italije, ki je bila gost v Ljubljani. Do srečanja je prišlo na pobudo SSK, ki je opravila krog sestankov z vodstvi vseh parlamentarnih strank v Sloveniji.

Delegacijo SSK so sestavljali glavni tajnik Martin Breclj, predsednik Marjan Terpin, podtajnik Ivo Jevnikar ter Andrej Berdon za Tržaško, Aleš Figelj za Goriško in Salvatore Venosi za Videmsko. V imenu SKD sta se poleg predsednika Peterleta udeležila pogovorov član strankinega izvršnega odbora Peter Vencelj, ki je sicer državni sekretar za Slovence po svetu, in glavni tajnik Edvard Stanič.

Predstavniki SSK so na sestanku

sodelovanje SGZ s slovensko šolo v Italiji in si zaželela, da bi do podobnih srečanj med SGZ in SSO prihajalo večkrat in redno.

Svet slovenskih organizacij je na seji izvršnega odbora, ki je bila dne 22. t.m. v Gorici, razpravljala o vrsti aktualnih vprašanj.

Izvršni organ SSO je med drugim obravnaval problematiko Slovencev v videmski pokrajini, poleg tega pa še nekatere trenutne zadeve in srečanja, ki naj bi jih SSO imela. Tako razgovor s pokrajinsko delegacijo Severne lige. V nadaljevanju je SSO tudi odločno podprl županskega kandidata Crocettija za nedeljske balotažne volitve v Gorici, kot izhaja iz posebnega komunikeja.

V Primorskem dnevniku z dne 24. junija je v poročilu SKGZ o videmski pokrajini med drugim rečeno, da »prihaja s strani nekaterih vidnih predstavnikov SSO do nesprijemljivega ravnanja in poskusov onemogočanja rednega delovanja organizacij, ki so že dokazale, da so v življenju beneških Slovencev bistvenega pomena«. Svet slovenskih organizacij odločno zavrača take izjave, ki so le poskus omalovaževanja in podcenjevanja dela organizacije na področju videmske pokrajine in izjavlja: »SKGZ naj si kar sama izpraša vest in pomisli, kako se obnaša pri vodenju kulturne in druge politike, posebej v Beneški Sloveniji. Vsekakor takih natolcevanj ne sprejemamo in menimo, da lahko le škodujejo celotnim prizadevanjem za doseg tiste slovenske enotnosti v zamejstvu, ki jo tudi SKGZ v besedah zagovarja!«

izčrpneje spregovorili o sedanjem političnem trenutku Slovencev v Italiji. Med drugim so poudarili, da Slovenci v Italiji kot edina izmed priznanih manjšin v tej državi še vedno nimajo urejenega niti temeljnega pravnega statusa, saj še vedno ni bil odobren tolikokrat obljubljeni zaščitni zakon.

Zdaj pa se pojavlja nevarnost, da se bo položaj slovenske manjšine še poslabšal, saj v Italiji stopajo na oblast ljudje in sile, ki se celo odprto sklicujejo na fašizem, ali so vsaj to delali do včeraj. Delegacija SSK je izrazila potrebo, da bi s problemi slovenske manjšine v Italiji bolje informirali italijansko, slovensko, pa tudi mednarodno javnost, ne nazadnje spričo dezinformacije, ki jo nekateri krogi sistematično izvajajo. V tem smislu so napovedali tudi nekaj konkretnih pobud. Kar zadeva stranke v Sloveniji, pa so se zavzeli za to, da bi se ognile medsebojnemu obračunavanju v zadevah, ki so višjega interesa, kot sta prav gotovo obstoj in razvoj slovenskih manjšin v sosednjih državah.

Na srečanju je tekla beseda še o vrsti problemov, npr. o pravicah, ki naj bi jih v Sloveniji uživali Slovenci brez slovenskega državljanstva. Govor je bil nadalje o potrebi po boljši organiziranosti Slovencev v Italiji kakor tudi o naporih, da bi prišlo do osnovanja kontaktnega odbora med predstavniki Slovencev v Italiji ter vladnimi organi, ki so v Sloveniji zadolženi za Slovence v zamejstvu. Voditelji SKD so na sestanku potrdili voljo, da bodo še naprej prispevali k reševanju nakazanih vprašanj in da bodo z velikim duhom odprtosti in solidarnosti podpirali prizadevanja Slovencev v Italiji.

Srečanje z LDS

Pogovor je tekela o problemih, s katerimi se srečuje slovenska manjšina v Italiji v luči nove italijanske politike. Gosta sta se zavzela za ustanovitev skupnega telesa Slovencev živčih v Italiji, predvsem zaradi boljšega povezovanja in nastopanja nasproti državi Italiji. Hkrati sta zaprosila gostitelja za pomoč pri internacionalizaciji nevdržnega položaja manjšine ter izrazila skrb glede odnosa nekaterih slovenskih medijev do vprašanj, ki zadevajo Slovence v Italiji.

Dr. Dimitrij Rupel je obljubil polno podporo LDS pri prizadevanju Slovencev v Italiji za izboljšanje njihovega položaja v italijanski zakonodaji in v praksi. Obe strani sta se dogovorili o nadaljevanju dobrega sodelovanja med LDS in Slovensko skupnostjo tudi v bodoče.

Srečanje s SLS

Predstavniki Slovenske skupnosti so opozorili na asimilacijo Slovencev v Italiji, ki je posledica neustreznega statusa slovenske manjšine, saj je od priznanih manjšin v Italiji edina, ki nima urejenega pravnega statusa.

Zavzeli so se za oblikovanje skupnega zastopstva vseh Slovencev v Italiji in podprli idejo o minimalnem zajamčenem zastopstvu Slovencev v Italiji in izvoljenih telesih od občinskih organov do parlamenta. Izrazili so tudi željo po boljšem pretoku informacij med slovensko manjšino v Italiji in matično državo Slovenijo ter boljšem informiranju slovenske, italijanske in mednarodne javnosti o teh aktivnostih.

Občinske volitve: Gorica je izbrala desnico »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo«

Tako je v nedeljo komentiral izide goriških občinskih volitev slovenski senator Darko Bratina. Seveda je bil zaradi teh besed deležen ostrih napadov z nasprotne strani, ostaja pa dejstvo, ki ga te besede izpričujejo, in sicer, da se je Gorica naivno in nekritično dala speljati od nevarnih valov, ki jih je na državni ravni sprožilo Berlusconijevo politično gibanje Forza Italia.

Novi goriški župan Gaetano Valenti je na balotaži prejel 12.807 glasov (1383 več kot v prvem krogu volitev), kandidat odprte Gorice Bruno Crocetti pa 9.403 (1967 več kot v prvem krogu). Valenti je zmagal v vseh mestnih četrtih, medtem ko se je Crocetti uveljavil le v Podgori, Pevmi in Štandrežu.

V novem občinskem svetu lahko sedaj Valenti računa na 24 svetovalcev (16 iz gibanja Forza Italia in 8 iz Nacionalnega zavezništva); v opoziciji pa bo sedelo 16 svetovalcev (ostali trije kandidati za župana, Crocetti, Geromin in Fiorelli, 4 progresisti, med katerimi Slovenec Igor Komel, 1 za gibanje Cittadini per l'Isontino, Bernard Špacapan za SSK, 3 predstavniki Ljudske stranke, 2 za Severno ligo in 2 za Zelene).

Po zmagi so Valentijeve izjave polne pomirjevalnih besed o sožitju, o čuvanju mednarodne vloge mesta Gorica, itd., čeprav v njegovem volilnem programu te točke sploh ni bilo na seznamu. Sedaj se predstavlja kot župan vseh Goričanov. In to tudi je. Čeprav smo slovenski katoliki razočarani nad njegovo izvolitvijo (predvsem zaradi sil, ki jih predstavlja), upamo, da bo zares znal delati v korist celega mesta in

vseh njegovih občanov, četudi si je težko predstavljati, kako bo to zmožgel, ko ima »med svojimi« 8 svetovalcev Nacionalnega zavezništva, o katerih preveč dobro vemo, za kakšno Gorico se že ves povojni čas borijo na račun najbolj enostavnih civilnih pravic in najbolj naravnih vedenjskih norm.

Opozicija ima danes težko vlogo, saj ima v novem večinskem sistemu zmagovalca absolutno premoč. Na županstvu samem se bo zato dalo le malokaj pozitivnega narediti, potrebna pa je vsekakor stalna pozornost spremljanja vsega, česar se bo nova uprava lotila.

Svetlo znamenje iz te volilne izkušnje je vsekakor povezava, ki se je uresničila okrog kandidata Bruna Crocettija, in je združila veliko večino Slovencev, pa tudi Italijanov levo-sredinske (sredinske bolj malo) usmeritve. Tako na levici kot na sredini obstajajo še stari predsodki, ki pa jih gre v bodoče premostiti, saj je pot tovrstnega združevanja in tudi načrtovanja nujen pogoj za drugačno, odprtejšo bodočnost Gorice.

V času, ko vse kaže, da je kritična vest ljudstva zaspala, pa je predvsem potrebna nova, premišljena, daljnovidna akcija prebujanja zavesti goriške civilne družbe. Še prej kot odprtosti, je treba ljudi začeti »učiti« razmišljati z lastno glavo, treba je spodbujati treznost, preudarnost, originalnost, skratka potreben je močan podvig goriške kulture, drugače preti, da nam bo nova desnica pobrala prav vse, od že doseženih pravic do informacije, vse do pamei naših, še posebno mladih, ljudi.

Damjan Hlede

Jubilejni tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični

Pevci zborov z Goriškega

Pod geslom Pojo naj ljudje se je v lepi vasi Šentvidu pri Stični odvijal v soboto, 18., in nedeljo, 19. junija, petindvajseti tabor slovenskih pevskih zborov iz Slovenije, zamejstva in izseljeništa. Na nedeljskem taboru je sodelovalo nad 200 zborov, ki so v treh zasedbah, mešani, ženski in moški, oblikovali enourni program, ki ga je prenašala slovenska televizija. Velik slovenski zbor je nagovoril predsednik Republike Slovenije Milan Kučan. Z Goriškega sta sodelovala mešana zbor Rupa-Peč in Štandrež ter moška zbor Skala in

Mirko Filej.

Nad pet tisoč pevcev je ob sodelovanju domačinov in organizatorjev priredilo res pravi praznik slovenske pesmi, ki je donela ne samo na uradni prireditvi, ampak se je razlegala po vsem Šentvidu in bližnji okolici in zelo verjetno tudi na poti domov v razne kraje. Na predvečer tabora je bil v istem kraju koncert zamejskih in izseljenjskih zborov iz Primorske, Koroške, Hrvaške, Madžarske in Kanade. Na sobotnem koncertu so sodelovali tudi goriški zbori Mirko Filej, Rupa-Peč in Skala.

Iva Koršič

Zlata in biserna maša v Gorici

V nedeljo, 3. julija, bosta obhajala mašniški jubilej dva člana goriškega stolnega kapitlja: msgr. Giusto Soranzo bo obhajal 60-letnico mašništva, msgr. L. Ristis pa 50-letnico.

Msgr. Soranzo je prošt stolnega kapitlja. Rodil se je v Tržiču (Monfalcone) dne 2. novembra 1909, v mašnika je bil posvečen 1. julija 1934. V svojih dolгих letih mašništva je v goriški škofiji opravljal različne službe: bil je profesor in rektor v bogoslovnem semenišču; član škofijskega sodišča, prošt stolnega kapitlja od l. 1955. Nekaj časa je bil tudi generalni vikar in župnik v stolni cerkvi. Sedaj se je umaknil v privatno življenje v Duhovniški dom v Vidmu. - Biserna maša bo imel pri Sv. Ignaciju ob 10. uri.

Msgr. Luigi Ristis se je rodil v Gorici dne 20. junija 1921. Študiral je v goriškem malem semenišču in nato bogoslovje v Rimu na Gregoriani in živel v zavodu Seminario Lombardo. V mašnika je bil posvečen dne 29. junija 1954. Ves čas je opravljal razne službe na škofiji, posebno še kot ravnatelj škofijskega administrativnega urada. Postal je član stolnega kapitlja in sedaj njegov dekan. - Maševal bo v stolnici ob 10.30.

Obema jubilentoma naše čestitke in voščila za mirna in zdrava leta starosti.

Konec gledališke sezone v Gorici

V ponedeljek, 6. junija, se je z gostovanjem Prešernovega gledališča iz Kranja zaključila letošnja gledališka sezona v Gorici. Kranjski igralci so nam prinesli nekoliko smeha in vedrine s komedijo angleškega pisca Raya Cooneya Zbeži od žena, v režiji Zvoneta Šedlbauerja. Gledalci so se ob njej prešerno nasmeljali in ponovno ugotovili, da se tudi »dolgonoge« laži s časom razkrinkajo.

Letošnja gledališka sezona je bila zelo zanimiva in raznolika. Nudila nam je res veliko umetniškega užitka in marsikatera drama se nam bo globoko vtisnila v spomin zaradi ostrih in težkih problemov, ki jih je prikazala. Predstave so si sledile še precej redno, čeprav je bil pozimi daljši premor. Morda bi moralo vodstvo v bodoče tako razvrstiti igre, da bi se sezona končala sredi maja, kajti že več let opažamo, da se publika proti pomladi zredči. Večkrat se ob koncu maja in skoro ves junij vrstijo razne druge kulturne prireditve, tako da ni več pravega vzdušja za teater. Zvesti obiskovalci gledališča bi bili sicer gotovo zelo zadovoljni, če bi jih gledališče obiskalo s kakim delom tudi sredi vročega poletja v prijetnem julijskem ali avgustovem večeru pod milim nebom. Predstave na prostem z naravnim scenarijem so nepozabne. Spomnimo se le, kako učinkovito je bilo delo Slehernik, ki smo si ga pred nekaj leti ogledali pred cerkvico sv. Ivana. Sedaj je ta prostor preurejen in mislim, da je postal še primernejši za take dogodke.

Vsekakor se gledalci iskreno zahvaljujemo vsem gledališčnikom in predvsem vodstvu SSG, ki je tudi letos omogočilo gledališko sezono v Gorici. Brez nje bi se čutili oropane ene glavnih kulturnih pobud na Goriškem.

Predstavitve knjige Črepinje

Od leve: msgr. Oskar Simčič, zlatomašnik Ljubo Marc, prof. Marija Češčut

V Katoliški knjigarni na Travniku v Gorici je bila v sredo, 22. junija, zelo lepa predstavitve knjige Črepinje duhovnika, zlatomašnika in pisatelja Ljuba Marca. Knjigo Črepinje je izdala goriška Mohorjeva družba skupaj s celjsko Mohorjevo družbo. Že ta vest je zelo razveseljiva, kot je lepo poudarila prof. Marija Češčut, ki je predstavitve knjige v Katoliški knjigarni v imenu Mohorjeve družbe tudi vodila. Po kratkem in prijetnem nagovoru je prof. Marija Češčut predala besedo dr. Oskarju Simčiču, ki je avtorja in knjigo predstavil. Msgr. Simčič je v dolgem in izčrpnem posegu nakazal življenjsko pot Ljuba Marca in orisal tudi zgodovinsko ozadje nastanka knjige, še najbolj prijetno pa je bilo poslušati njegove besede, ko je govoril o Marčevih sošolcih, življenju v goriškem semenišču s sošolci, med katerimi naj omenimo samo nepozabnega prof. Butkoviča, poznejšega goriškega škofa Cocolina in g. Metlikovca. Med svojim posegom je dr. Simčič navedel zanimivost, ki jo kaže poudariti: poznejši goriški škof Cocolin - Furlan po rodu - je pisal dnevnik in vanj je zabeležil tudi misel, da se samemu sebi čudi, kako je mogoče, da se v goriškem semenišču najbolje počuti v družbi Slovencev, ko pa je vendarle po narodnosti Furlan. Po bogati predstavitvi dela in avtorja Ljuba Marca je dr. Simčič predal besedo piscu knjige Črepinje.

Ne bo narobe, če zapišemo, da je gospod Ljubo Marc s svojo duhovitostjo in vipavsko obarvano slovenščino vse prisotne naravnost očaral. »Veste, v življenju se moraš znati nasmehniti!«, tako bi lahko strnili vodilno misel Ljuba Marca in še dodali: »Človek sem in nič mi ni tuje, kar je človeškega.« Marčeva knjiga

Črepinje govori o hudih časih, duhovnik je namreč več let predsedal za zapahi jugoslovanskega režima, a je vseeno v njej toliko pristnega prešernega vipavskega humorja, da to knjigo že samo to dejstvo plemeniti. Ni namreč vsakomur dano, da bi samega sebe ne jemal preveč resno, in tudi ne to, da bi se iz tragičnih dogodkov prešerno in veselo posmejtal. G. Marcu je to dano; to je pokazal tudi na predstavitvi svoje knjige v Katoliški knjigarni, saj se nas je od čez petdeset zbranih v likovni galeriji Katoliške knjigarne med njegovim posegom velika večina od srca nasmejala njegovi prešernosti in radoživosti. Ko je g. Marc končeval svoj poseg, je dejal: »Molite zame, da se ne bi prevzel! Vzemite to knjigo za dobro. Življenjski drobci so to. Črepinje življenja. Največja tragika je namreč to, da smo ljudje razbiti na kose. Kdo se še spominja, kako smo Primorci notranje krvaveli, nekateri še krvavimo? Poglejte, Bog ni problem, problem je človek. In kaj je človek brez transcendentne komponente? Ubogi torzo, velik revež. Ko boste knjigo prebrali, vzemite vse za dobro. Napisal sem namreč tisoč tipkanih strani dolgo primorsko mineštro, pri Mohorjevici so seveda tekst skrajšali. Še enkrat: vzemite knjigo, in vse, kar je v njej, za dobro!

Če lahko kot kronist še nekaj dodam, napišem samo to, da tako pristrčne knjižne predstavitve še nisem doživel. Zasluga gre seveda organizatorju, predvsem pa piscu knjige g. Ljubotu Marcu, kateremu čestitam za knjigo in njegovo zlato mašo, našim bralcem pa imenitno knjigo Črepinje toplo priporočamo v branje.

Jurij Paljk

Sv. birma v Podgori

Nedelja, 19. junija, je bila za župljane Podgore še posebej slovesna. Devet brimancev je prejelo sv. Bir-

mo; postali so Kristusovi vojaki. Slovesnost je vodil msgr. Silvano Cocolin.

Marini Marijana

Mešani pevski zbor Rupa-Peč prejel nagrado iz Sklada Dušana Černeta

Še je odmevalo slavje zboru Rupa-Peč ob doživetem 60-letnem jubileju delovanja, ki so ga lepo praznovali 15. maja t.l. v Katoliškem domu v Gorici, ko je zbor prejel prijetno obvestilo, da je odbor Sklada Dušana Černeta namenil letošnjo nagrado Mešanemu Pevskemu Zboru Rupa-Peč.

Da se temu veselemu dogodku primerno oddolži je MPZ Rupa-Peč pripravil koncert pevskih zborov. To je bilo v soboto, 25. junija, na prireditvenem prostoru pod cerkvijo sv. Marka v Rupi.

Poleg MePZ Rupa-Peč sta bila povabljeni v goste MePZ Ciril Silič iz Vrtojbe in MePZ iz Dobove ob Hrvaški meji na Dolenjskem (oba zbora sta iz Slovenije). Seveda ni manjkala domači MePZ Rupa-Peč.

Kulturni večer s pozdravnim nagovorom je začel neutrudni predsednik društva Rupa-Peč Ivo Kovic. Program pa je povezoval dr. Diego Paoletti.

Po nastopu domačih zborov je sledila izročitev nagrade. Predstavniki odbora Sklada Dušana Černeta, Saša Martelanc, je osvetlil življenjski lik osebnosti Dušana Černeta. Nato je utemeljil razloge za podelitev nagrade Mešanemu Pevskemu Zboru Rupa-Peč, ki jih statut Sklada izrecno predvideva, ker so bili dragi Dušanu Černetu. Ti so: slovenstvo, krščanstvo in demokracija. Diplomsko je izročil Saša Martelanc, nagrado predstavnik Openske Hranilnice in Posojilnice, prof. Robert Petaros. Dolgoletni član Sklada, ki je bil

osebni prijatelj Dušan Černeta že iz za otroških let, dr. Dragomir Legiša, se je v nagovoru dotaknil dogodkov iz časov pred drugo svetovno vojno in med njo. Te smo kruto doživljali. Med drugim je dodal tudi tole: »Če smo ostali to, kar smo, je tudi zasluga podobnih dogodkov, kot je današnji večer«.

Predsednik PD Kovic se je v imenu MePZ Rupa-Peč zahvalil prof. Lučani Budal z darom za njeno uređitev brošure ob 60-letnem delovanju zboru.

Po nastopu ostalih dveh zborov so nastopili skupno vsi zbori s tremi pesmimi, ki jih je izmenično vodil po eden izmed treh dirigentov.

Sledila je izmenjava daril med zbori in društvi. Predstavniki MePZ Ciril Silič iz Vrtojbe je najavil in obenem povabil na podoben koncert zborov v Vrtojbo. To bo čez leto dni.

Sodelujoči zbori in gostje so bili povabljeni na nadaljevanje proslavljanja 60-letnega jubileja MePZ Rupa-Peč in lepega priznanja iz Sklada Dušana Černeta (prepričan sem, da je to za MePZ neprecenljivo moralno priznanje za njihovo delovanje) v društvene prostore. Tu ni bilo konca petju, da bi skoraj pozabili na okusno večerjo s pristno kapljico in veliko sladico (torto), s svetljkajočo se številko 60 v sredini in z napisom »Živi naj naš Zbor!«, ki je delo domačih kuharic in kelnaric. Slednje so se znale temu primereno ter izvirno »naštimiti« v zanimivih krojkih.

Remo Devetak

DOL - Izgubili smo dobrega kristjana

Na našem pokopališču smo položili k večnemu počitku Emila (Miljota) Vizintina. Učakal je 85 let. Z ženo Milko sta imela petero otrok, ki imajo danes vsi svoje družine.

Pokojni je bil med prvo svetovno vojno v begunstvu na Češkem. Ob vrnitvi je našel porušene hiše v Dolu, a ni zgubil poguma. Kot čevljar se je lotil svojega poklica, potem pa

se je zaposlil kot čuvaj v ladjedelnici v Trziču do upokojitve. V versko brezbriznem in pogosto veri sovražnem okolju je ostal zvest svojemu verskemu prepričanju. Skoro do zadnjega smo ga videvali, kako se je z motorčkom vsako nedeljo vozil k maši skupaj z ženo Milko. Lani sta z ženo obhajala 60-letnico poroke, sedaj pa je odšel k Stvarniku, v katera je veroval.

Družini naše sožalje, pokojnemu večno plačilo.

24. Festival - Števerjan '94

»Kot vsako leto, tudi letos bo festival!«, se glasi že izrabljena fraza, ki jo pogostokrat slišimo med odborniki Slovenskega katoliškega prosvetnega društva Frančišek Borgija Sedej v Števerjanu. Mladi se med sabo k temu kar veselo nasmehnemo, saj nam postane kar prijetno pri srcu, ko to zaslišimo, namreč... še bo lušno!!!

Števerjanski festival prestopa letos prag 24. rojstnega dne, kar pomeni, da bo prihodnje leto slavil svoj srebrni jubilej. Marsikomu se narodnozabavna glasba morda zdi staromodna, tako, ki zanima le ožji krog »starekopišnih« ljudi, v Števerjanu pa lahko dokažemo obratno, saj so sami mladi obrazi, navdušeni ob veselih zvokih harmonike z instrumentalnim triom ali kvintetom. V teh borih štirinajstih dneh, ki nas ločijo od tradicionalne manifestacije slovenske pesmi, boste lahko vsak večer srečali Med Borovci nad 50 mladih, ki bodo pripravljali prizorišče festivala. Pravo doživetje! Čakamo 28 prijavljenih ansamblov, ki jih bomo skušali čimboljše pogostiti v soboto, 2. julija. Ta večer se bodo ob 20.30 vse prijavljene skupine predstavile publiku s svojo izvirno skladbo, ki so jo nalašč napisale za festival. Med številnimi ansambli, ki so od vedno bili pretežno iz matične domovine Slovenije, beležimo letos tudi enega zamejskega, in sicer s Tržaške. Strokovna komisija za glasbo, ki jo sestavljajo Franc Lačen, predsednik Ptujkega festivala, Ivan Sivec, pesnik in publicist iz Ljubljane, Janez Beličič, bivši član ansambla Taims iz

Trsta, Črtomir Nanut, glasbeni pedagog iz Nove Gorice, Florijan Lang, Lojze Hlede in Valentina Humar kot predstavniki organizatorjev, bo izbrala polovico najboljših, ki bodo v nedeljskem popoldnevu, s pričetkom ob 17.30, izvedli poleg izvirne melodije še priljubljeno uspešnico iz narodnozabavnega repertoarja. Ta bo tekmovala za nagrado občinstva v znesku 1.000.000 lir. Ostale nagrade so: za najboljši ansambel festivala in trofeja društva F.B. Sedej (2.000.000 lir), za najboljšo vokalno izvedbo (700.000 lir) in najboljšo izvedbo tria in kvinteta (po 500.000 lir vsaka). Za najboljšo besedilo znesek 200.000 lir bo podelila komisija, ki jo sestavljata Franko Žerjal in Francka Padovan. Vlogo napovedovalcev bosta tudi letos izvrstno izpeljala že znana in priljubljena Tajda Lekše in Janez Dolinar. Naj na tem mestu omenimo še pokrovitelje festivala, ki nam omogočajo izvedbo projekta. To so: RAI - Postaja Trst A, Briška gorska skupnost, Svet slovenskih organizacij, Cassa di Risparmio di Gorizia in Kmečka banka.

Člani društva že pripravljajo bogato brušuro z vsemi podatki festivala, obiskovalce pa čaka marsikatero presenečenje in novosti v bufetu. V soboto, 2. julija, bo ob 19. uri v spodnjih prostorih Sedejevega doma tudi otvoritev slikarske razstave Dušana Nagliča.

Čakamo Vas polnoštevilno v Števerjanu Med Borovci prihodnjo soboto in nedeljo.

V.

Dekliški zbor Alenka ob zaključku sezone

Po uspešnem nastopu na Koroški poje v Celovcu meseca marca smo števerjanska dekleta pridno vadila Marijine pesmi, s katerimi smo v maju žela vrsto uspehov. 15. maja smo se odzvale vabilu g.ž. iz Kojškega. Pele smo namreč v znani božjepotni cerkvi na Vrhovlju v Goriških Brdih, na Dnevu družine, ki ga je organizirala Karitas. S svojo pesmijo smo obogatile sv. mašo, zatem pa izvedle še krajši koncert v čast Marije. Po sv. opravi smo zabavale prisotne pri družabnosti pred cerkvi ob prijetnih zvokih Kazimirjeve harmonike. 24. maja, na god marije Pomočnice kristjanov, smo ponesle svojo pesem na Jazbine, kjer je podružnična cerkev posvečena »Mariji Pomagi«, kot pravijo domačini. Prav tako kot na Vrhovlju smo tudi tu prepevale med slovesno sv. mašo in po njej. Večer se je nadaljeval v kleti pri Skoku, kjer so nas prijazno pogostili. Naslednjo nedeljo, 29. maja, smo se zjutraj odpeljale z vlakom v Rojan pri Trstu; pele smo

pri sv. maši ob 9. uri, ki jo vsako nedeljo neposredno oddaja Radio Trast A. 31. maja smo ob zadnji šmarnični pobožnosti prepevale v čast Mariji in tokrat v domači cerkvi v Števerjanu pri maši zvečer ob osmih.

Na povabilo zborov iz Devina smo sklenile svojo sezono z nastopom v cerkvi v Štivanu v petek, 10. junija, na vsakoletni reviji Pesem v zalivu. Dekliški zbor Devin in moški zbor Fantje izpod grmade sta nas po nastopu pogostila na svojem sedežu. Naslednji torkel smo dekleta namesto pevskih vaj priredile družabnost, ki je naznanjala začetek počitnic.

Sezona je bila dokaj pestra, kljub temu, da se nismo odločile za sodelovanje na Primorski poje, ki ponavadi zahteva precej dela in truda. Nastopi so bili prav tako pomembni in so terjali ravno toliko zavzetosti in vestnosti od vsake izmed nas, zato da lahko rečemo, da so bili uspešni. In končno so tako tudi izpadli!

V.

MePZ Podgora v Landarski jami

V soboto, 25. junija, je MePZ Podgora sodeloval na koncertu ob 20. obletnici ustanovitve mešanega zbora Pod Lipo iz Barnasa (ital. Varnasso) blizu Šempetra Slovenvega v Benečiji.

Koncert se je odvijal v čudoviti naravnih dvorani Landarske jame, to je v prostoru, ki sicer služi kot kapela z lepim slikovitim oltarjem. Do jame so morali peš po poti, ki je najprej gozdna in položna, nato pa se po strmih stopnicah pride do vhoda jame same. Udeleženci večera so se lahko na lastne oči prepričali, kako je bilo Turkom težko priti do ljudi, ki so se pred njimi zatekali s svojo kraljico v to tako težko dostopno votlino.

Poleg MePZ Podgora pod vodstvom dr. Mirka Špacapana so nastopili še gostitelji in obenem slavljenici zbora Pod Lipo pod taktirko dirigenta Nina Specogne ter zbor Don Luigi Milocco iz Tavorjane pod vodstvom mladega Marcella Turcuttija.

Goriški pevci so dirigenta Nina Specogno nagradili tudi s plaketom.

Po koncertu so organizatorji pripravili in zakurili kres, ob katerem so pevci zapeli še nekaj pesmi, v veselje domačinom, ki so se v lepem številu udeležili slovesnosti svojega zbora.

Večer je bil za Goričane MePZ Podgora zanimiv tudi zaradi stika z rojaki iz Beneške Slovenije, ki danes nastopajo mnogo bolj samozavestni in ponosni na svoj jezik in na svoje korenine, kot smo bili vajeni doslej.

Na prireditvi sami je bila predstavitev dvojezična, po slovesnosti pa so Benečani in Goričani strnjeno peli izključno slovenske pesmi v sproščnem in prijateljskem vzdušju, ki se ga uspe ustavit le ob redkih prilikah. Prav res je treba reči, da se Benečija vsestransko prebujala in dandanes premore v svoji sredi lepo skupino zavodnih in delavnih ljudi.

Dirigenta Nino Specogna in Mirko Špacapan pa sta že načrtovala, kako bi skupaj priredila božičnico na temo »Božič v Benečiji«.

Andreju Makucu v spomin

Let minulo pet, zapustil nas si in ta svet.

Vate misel uprta, zacelil čas ne bo - solzilo se naše bo vedno oko.

Žena, sin, sestre

1.7.1989

1.7.1994

NARDIN VOJKO

Ul. Sv. Mihaela, 324 - Gorica
Štandrež - ind. cona
Tel. (0481) 21065 - Fax 522410

CONCESSIONARIA
FORST

Kakovosten koncert skladb Vinka Fillija

Ime in delo Vinka Fillija je tržaškemu Slovincu - tudi pevcu - v bistvu neznan. Zato so udeleženci koncerta njegovih cerkvenih skladb, ki se je odvijal v soboto, 25. junija, v cerkvi sv. Jakoba v Trstu, prisluhnili pesmim, ki jih do tedaj verjetno niso nikoli slišali. Nastopili so MePZ Portorož in Komorni MePZ Izola pod vodstvom Helene Jureš ter MePZ Obala iz Kopra, ki ga je vodil tržaški dirigent Walter Lo Nigro. Koncert sta priredila Zveza cerkvenih pevskih zborov in šentjakobsko kulturno društvo. Vezni tekst je podajal Livijo Valenčič.

Sporod je bil razdeljen v tri sklope: prvi sklop je obsegal pet božičnih sklad (Tiho rahlo, Sveta noč, V zvezdicah žari nebo, Kaj se vam zdi, Svetonočna), ki sta jih izvajala MePZ Portorož in MoPZ Izola. Drugi sklop je bil posvečen pretežno velikonočnim pesmim (dve Velikonočni in Velikonočno vprašanje Magdaleni), obsegal pa je tudi Binkoštno na besedilo Ljubke Šorli ter mašo Mater Božja na Ilovici, ki jo je bil Filli posvetil Bazoviškim žrtvam. Izvedli so jo združeni zbori pod vodstvom Walterja Lo Nigra. Vse omenjene skladbe je na orgle spremljal Tone Potočnik.

Prepričljivo izvajanje Fillijevih skladb s strani vseh treh zborov je občinstvo nagradilo s toplim in navdušenim aplavzom. Zlasti MePZ Obala in njegov pevovodja Walter Lo Nigro sta dokazala, da sodita v sam vrh slovenskega zborovskega peja. Priznanja občinstva v obliki aplavza je bil deležen tudi organist Tone Poločnik. Res lepo uspel koncert torej, ki bi si bil zaslužil številnejšo udeležbo, a kaj, ko je lepo poletno vreme opravilo svoje... Omenimo še, da sta koncertu prisostvovala tudi Fillijeva hčerka in sin, ki ju je predsednik ZCPZ dr. Zorko Harej med odmorom toplo pozdravil.

(iž)

Sv. Ivan

Tudi letos so ob prazniku sv. Ivana zagoreli tradicionalni kresovi, spremljala pa so jih verska praznovanja in - zlasti med Slovenci - kulturne prireditve. Na predvečer praznika, torej v četrtek, 23. junija, sta bili sv. maši v Žavljah in pri Sv. Ivanu. V tem tržaškem predmestju je tudi zagorel kres z družabnostjo, ki jo je na stadionu 1. maja priredilo društvo S. Škamperle. Kresovanje je bilo tudi na Opčinah, priredil pa ga je Sklad Mitja Čuk v sodelovanju z domačimi skavti in harmonikarjem Egonom Malalanom. V novi cerkvi v Štivanu se je na sam praznik sv. Ivana, torej v petek, 24. junija, odvijal Koncert nabožne glasbe, ki ga je izvajal MePZ Jacobus Gallus pod vodstvom Janka Bana.

Omeniti velja tradicionalno procesijo, ki je bila pri Sv. Ivanu v nedeljo, 26. junija. Udeležilo se je veliko število slovenskih in italijanskih vernikov. Peli so slovenski in italijanski cerkveni zbor ter svetoivanski slovenski skavti, ki že drugič sodelujejo s petjem na svetoivanski procesiji. Prisotnih je bilo tudi veliko narodnih noš.

Ponovitev festivala

V petek, 24. junija, se je v »Zrebrčevem« pri Ricmanjih odvijala pono-

vitev III. Festivala slovenske popevke. To je že četrti nastop slovenskih zamejskih pevcev in orkestrašev, po dveh izvedbah v Kulturnem domu v Trstu in po eni v Športno-kulturnem centru v Zgoniku. Festivala, ki je spadal v vrsto prireditev, ki jih domače društvo Slavec prireja ob 100-letnici svojega obstoja, se je udeležilo veliko število poslušalcev, ki so s toplim aplavzom nagradili nastopajoče.

»Ven s Slovenskim zborom!«

Tako se v bistvu glasi zahteva nekaterih krogov srbskih novonaseljencev v Trstu. Pri tem je najglasnejša predsednica Italijansko-srbskega kulturnega združenja Gordana Rokić, ki se huduje nad dejstvom, da v tržaški srbsko-pravoslavni cerkvi sv. Spiridiona poje »slovenski zbor« in da so v uradih srbsko-pravoslavne občine zaposlene slovenske tajnice. Vsi ti »tuji elementi« bi morali po mnenju Rokićeve oditi. Članek, ki je bil objavljen v tržaškem Piccolu konec prejšnjega tedna, poroča tudi, da se Gordana Rokić zavzema za priključitev Istre in Dalmacije Italiji, saj naj bi ti dve pokrajini bili neizpodbitno italijanski.

Ti napadi se uokvirjajo v polemiko, ki je v Trstu nastala zaradi odločitve beograjske sinode, da ustanovi novo pravoslavno škofijo, ki naj bi obsegala ozemlje treh držav (Slovenije, Italije in Hrvaške), na čelo katere pa naj bi prišel sedanji zagrebški metropolit Jovan. Slednjemu srbski novonaseljenci očitajo, da je povezan z »ustaši«, in trdijo, da je večstoletna avtonomija tržaške srbsko-pravoslavne občine v nevarnosti. Že pred časom pa smo bili pričevalci napadom na cerkveni pevski zbor, in to vedno s strani Gordane Rokić, ki je pevcem očitala, da pojejo povprečno in malomarno in da so Slovenci. Na te napake je odločno odgovoril pevovodja, dr. Zorko Harej. No, pevski zbor srbsko-pravoslavne Cerkve sestavljajo tako Slovenci kot Italijani. To je že stoletna tradicija. Pri vodenju sestava se je v dolgih desetletjih zvrstilo večpretežno slovenskih - dirigentov, tudi znanih (npr. Mirk, Sonc, Vrabc idr.), ki so zbor dvignili na dobro kakovostno raven in tudi prispevali k razvoju tistega sožitja med različnimi narodnostmi, veroizpovedmi in kulturami, ki je za Trst tako značilno. Žalostno bi bilo, ko bi se ta stebel sožitja zrušil zaradi brezglave nacionalistične politike nekaterih prenapetežev.

nl

Bogataška norost

Aleksij Pregarc

Gledališka skupina Beseda se predstavlja z novo premiero in sicer z delom J. Variota, v predelavi, delnem ponašenju in s stihii Aleksija Pregarca. Gre za izvrstno farso, nastalo v srednjem veku, z vsemi značilnostmi igralske radoživosti, ki je že kar obvezna za prostodušno razgaljanje človekove nečimrnosti in poneumljenosti, lastnosti, za kateri ne moremo trditi, da ju v današnjem svetu ni...

Režija Bogataške norosti, tako je farsa naslov, je bila zaupana Adrijanu Rustiji, ki tudi sam nastopa v manjši vlogi. Aleksij Pregarc igra vlogo očeta, njegovi dve neugnani hčerki sta Lidija Uršič in Maša Pregarc, njuna zaljubljenca Rafael Vončina in Marko Kosmač, degeneriranega markiza pa posebej Drago Gorup. V glavnem so to člani skupine, ki že leto dni uspešno uprizarja lepljenko Božji vitez na slovenski zemlji.

Osnutke kostumov je izdelala, ob pomoči Marije Atelškove, Snežica Černic. Anastazija Purič je uglasila stihie A. Pregarca, medtem ko je delo scensko opremil Demetriji Cej.

Prvo uprizoritev Bogataške norosti bomo lahko videli v četrtek, 30. junija, ob 21.30 na vrtu gostilne Hrib v Povirju. Ponovitev bo 2. julija, ob 21.30, v Jamskem dvorcu v Postojni, kamor je bila skupina Beseda povabljena, tudi s ponovitvijo Božjega viteza na slovenski zemlji (farna cerkev v Postojni 1. julija ob 20.30), k sodelovanju na vsakoletnem srečanju izseljencev in zdomcev, z naslovom Srečanje v moji deželi.

Skupina Beseda je s pomočjo podpornikov izdala tudi ličen gledališki list, v katerem napoveduje vsekakor zanimiv repertoar.

4. Draga mladih

Mladinski odbor Slovenske prosvete in Zveza katoliških študentov iz Ljubljane prirejata od 1. do 3. septembra v parku Finžgarjevega doma (Marijanišča) na Opčinah četrto Drago mladih, ki bo letos posvečena problematiki delovnega sveta.

Za tiste, ki tega še ne vedo, naj povemo, da je Draga mladih veliko srečanje mladih Slovencev iz zamejstva, domovine in zdomstva in predstavlja za udeležence ne samo priložnost za intelektualno in duhovno obogatitev, pač pa tudi za navezovanje novih prijateljstev, za družabnost in zabavo. Program je namreč pripravljen tako, da vsebuje tri predavanja ali okrogle mize o tematici, ki jo organizatorji določijo, obenem pa tudi kulturni in družabni program ter krajši izlet. Letošnja tematika se bo dotikala problema zaposlovanja mladih ter ekonomskih in zaposlit-

venih trendov v novi Evropi.

Organizatorji priporočajo vsem, da se udeležijo celotnega programa in tako najbolje izkoristijo priložnost za navezovanje stikov in prijateljstev s sovrstniki s Tržaškega, Goriškega, Koroške, Slovenije ter zdomstva. V ta namen svetujejo mladim, naj se čim prej prijavijo Mladinskemu odboru Slovenske prosvete, ul. Donizetti, 3 - Trst (Tel. 370846 - zjutraj).

Kdor se prijavi, ima avtomatično rezervirano mesto za prenočevanje, za izlet in za hrano. Za te usluge so organizatorji letos določili prispevek 3000 SIT. Po možnosti naj udeleženec prispevek plača ob vpisu. Če se iz kateregakoli razloga premisli in se Drage mladih ne namerava več udeležiti, naj to nemudoma javi organizatorjem (vsaj do vključno 29.8.). Prosijo tudi, naj vsak udeleženec prinese s seboj tudi spalno vrečo.

Breda Susič

Mačkovljanski pevski zbor je nastopil v Šmarjah pri Vipavskem. Bil je slovesen in prijeten zaključek sezone. Zbor vodi Ivo Lešnik

Spoštovano uredništvo!

Slovenski študentje so s pismom opozorili javnost na vprašanje prostorske stiske v Narodni in študijski knjižnici. Osredotočili so se na problem pomanjkanja prostora v čitalnicah, ki je obiskovalcem knjižnice najbolj poznan. Radi bi k njihovem pismu dodale še nekatera pojasnila.

Po sedemnajstih letih, odkar se je knjižnica preselila v sedanje prostore, so le-ti postali pretesni tako v čitalnici kot v skladišču in v uradih. Kljub lanskoletnemu nakupu novih polic imamo v skladišču prostora le še za pičli dve leti, upoštevajoč seveda sedanji dotok gradiva. Kam bomo potem dali knjige in periodiko, tega ne vemo.

Štiri zaposlene knjižničarke imamo na razpolago dva urada, kar pa je odločno premalo za opravljanje notranjega knjižničarskega in administrativnega dela, posebno še, odkar smo uvedli avtomatizirano obdelavo gradiva. Nujno bi bilo potrebno dokupiti še nekaj računalnikov, vendar ne vemo, kam bi jih postavili.

Ob naštetem pa se nam zdi najhujše dejstvo, da zaradi prostorske stiske ne moremo načrtovati in razvijati dejavnosti, ki bi morala biti za knjižnico bistvenega pomena: mislimo predvsem na delo z uporabniki, od najmlajših do najstarejših. Idej in načrtov, kako bi v knjižnico pritegnili čimveč bralcev, je veliko, večina teh pa trči ob nepremostljivo oviro pomanjkanja prostorov. Naša knjižnica ima veliko večino gradiva v skladišču, v katerega obiskovalci nimajo dostopa. Ta postavitev je po sodobnih knjižničarskih načelih za tip knjižnice, kot je naša, nesprejemljiva. Večino knjižničnega fonda bi lahko mirno postavili na prost pristop in dali možnost obiskovalcem, da pridejo v neposreden stik s knjigo, da sami iščejo, izbirajo, gledajo. Na ta način bi lahko v knjižnico pritegnili mlajše bralce, ki jih brskanje po katalogu odvrča od knjižnice, najstnike, ki zase težko dobijo zanimivo knjigo. V primerni dvoranici bi lahko razvili celo vrsto drugod že utečenih dejavnosti, kot so redne tedenske pravljicne urice, pogovori o knjigah, srečanja z avtorji, predstavitev novosti, manjše razstave. Dosedanji tovrstni poskusi so bremenili redne obiskovalce, ker smo morali ob takih priložnostih knjižnico predčasno zapirati.

Z večjo občutljivostjo za rešitev prostorskih težav bi se knjižnica res lahko razvila v nekakšen center za Slovence s Tržaškega, v šajališče, v študijski prostor, v središče za kulturno razvedrilo. Ker smo v dnevnem stiku s obiskovalci in ker sledimo temu, kar se dogaja v sorodnih knjižnicah v Trstu, v naši deželi, v Italiji, vemo, da obstaja potreba po pravi, odprti, sodobno urejeni knjižnici. Vprašanje je, kako bomo vsi skupaj znali priti do primerne rešitve. Zato pričakujemo, da se bo kdo od odgovornih ogasil z nakazanimi problemi.

Knjižničarke NŠK

Odprto pismo

Slovensko planinsko društvo-Trst ugotavlja, da med planinci in ljubitelji narave povzročajo resno zaskrbljenost vedno pogostejša medijska poročila o nameravani gradnji avtomobilskega dirkališča pri Kozini. Za gradnjo je občina Sežana menda že dala svoj pristanek, kar potrjuje, da so v teku že stvarni posegi določenih finančnih, domačih, predvsem pa tujih, krogov.

Kot planinci, člani Slovenskega planinskega adruštva Trst, ki se imamo za varuhe kraškega gorskega sveta in prostranih zelenih planjav, se zavedamo, da bi nameravana gradnja omenjene infrastrukture na tem edinstvenem kraškem območju, predstavljala neprecenljivo ekološko in krajinsko škodo.

Avtodrom pod Slavnikom bi bil le v izključno korist investitorjev, podjetnikov in sponsorjev avtomobilske industrije iz tujine, kajti vprašanje je, koliko bi bili soudeleženi domači faktorji in kakšna bi bila občasna korist tamkajšnjega prebivalstva. Taki posegi v naravo pod Slavnikom, ali kjerkoli drugod, so povezani še z drugimi problemi: gradnja dodatnih infrastruktur, garaž, prostorov za strokovno osebje in publiko, hotelskih objektov ipd. Posledica tega so odpadke škodljivih snovi in greznice, ki lahko onesnažijo podtalne vodne vire, ter izpušni plini, ki bi še bolj zastrupljali že itak s strupi nasičen zrak in gozdne površine.

Upoštevajoč, da se v drugih državah, v Italiji in Avstriji, stvarno ukvarjajo z mislijo ukinitve in zaprtja avtomobilskih dirkališč, ker so ekologi spoznali njihovo škodljivost, Slovensko planinsko društvo-Trst nasprotuje zamisli gradnje avtodroma in je mnenja, da je treba zastaviti vse zdrave sile za ohranitev nedotaknjene naravnega okolja za človeka. Zato Slovensko planinsko društvo-Trst odločno nasprotuje kakršnemu koli posegu, ki bi izničil ta edinstveni košček kraškega sveta z vsemi nepredvidljivimi posledicami.

Proti gradnji avtodroma so se skupaj s Slovenskim planinskim društvom v Kopru izrekli Smučarski klub Devin, Obalno planinsko društvo v Kopru, Planinarsko društvo v Sežani, Planinsko društvo Glas Istre iz Pulja in Planinarsko društvo Platak z Reke.

Slovensko planinsko društvo-Trst in navedene organizacije pričakujejo, da bodo pristojne oblasti Republike Slovenije na parlamentarni, vladni in občinski ravni upoštevale razloge protesta, se protivile tej nameri, zaustavile napovedano pobudo, preklicale morebitna že izdana gradbena dovoljenja in se zavzele za ohranitev neokrnjene narave tega dela slovenske zemlje pod Slavnikom.

Za odbor Slovenskega planinskega društva-Trst Predsednik Lojze Abram. Za odbore Smučarskega kluba Devin - Predsednik Bruno Škerk, Obalnega planinskega društva Koper - Predsednik Franc Gorisšek, Planinskega društva Sežana - Predsednik Bogdan Rojc, Planinarskega društva Glas Istre - Predsednik Vlado Radovan, Planinarskega društva Platak z Reke - Predsednica Mirjana Legac.

Berite tudi
katoliški GLAS

Velesejem

V prostorih tržaškega Velesejma se v dneih od 17. do 29. junija odvija mednarodni vzorčni sejem. Ob tej priliki je seveda prišlo tudi do številnih konferenc; tako je bila v torek, 21. junija v Kongresni dvorani okrogla miza o razvoju gospodarstva v Sloveniji, v četrtek, 23. junija, pa tiskovna konferenca ob dnevu Hrvaške. Šlo je predvsem za srečanje med turističnimi operaterji Hrvaške in Furlanije Julijske Krajine, ki so se osredotočili predvsem na nujnost trdnejšega sodelovanja na turističnem področju; tako se sedaj turisti po nekajletnih hudih dogodkih zopet lahko vračajo v Dalmacijo in na njene otoke. Hrvaška je namreč s tem v zvezi krepko ojačila bodisi ladijske kot letalske zveze in se s polno paro zopet pripravlja na novo turistično sezono.

V Kongresni dvorani se torej vsak dan vrstijo tiskovne konference, namenjene gospodarstvu posameznih držav, kot so Romunija, Madžarska, Avstrija, Belorusija. Posebno važnost pa predstavlja za nas Evropski dan, ki je bil v soboto, 25. junija, ko je bila na vrsti okrogla miza o grozotah Rižarne, grozljivem taborišču v času nacistične okupacije v naših krajih.

Mednarodni dnevi, ki potekajo torej v Trstu, predstavljajo že pravo tradicijo gospodarskih izmenjav in dajejo tako našemu mestu pečat odprtosti in pobud na številnih področjih.

Tirani in cesarji se lahko za nekaj časa zdijo nepremagljivi, na koncu pa padejo vedno. Vedno.

Mahatma Gandhi

Nastop v Boljuncu - Lovci ne samo streljajo, ampak tudi pojejo

SKPD FRANČIŠEK BORGIIJA SEDEJ

vljudno vabi na

24. FESTIVAL NARODNO ZABAVNE GLASBE,

ki bo med Borovci v Števerjanu
v soboto, 2. julija, ob 20.30 in
v nedeljo, 3. julija, ob 17.30.

V soboto, 2. julija, bo ob 19. uri otvoritev slikarske razstave DUŠANA NAGLIČA.

Atletik Igor Stopar (na sliki na levi ob svojem trenerju) je dosegel visoke uspehe v metu kopja: društveno prvenstvo (Cus) 53,86 m (osebni rekord). Deželno prvenstvo 1994 v kategoriji promesse 52,52 m v Gemoni, 28. maja 1994 (1. mesto). Deželno prvenstvo 1994 v kategoriji assoluti 48,56 m v Marianu del Friuli, 25. junija 1994 (3. mesto).

Slovo od Karla Štolfe

V pnedeljek, 20. junija, smo se poslovili od 92-letnega Karla Štolfe, domačina iz Saleža v zgoniški občini in župniji.

Umril je dan prej po krajši bolezni. Še zadnji teden je bil v svojem vi-

nogradu. Velika množica prijateljev in znancev ga je spremila na zadnji poti.

Pred domačo hišo, pred cerkvijo in na pokopališču so mu zapeli člani pevskega zbora Rdeča zvezda, v cerkvi pa cerkveni pevski zbor. Župnik dr. Jože Markuža je v pridigi omenil neomajno pokojnikovo zvestobo do katoliške vere, slovenskega naroda in jezika. Tudi v pregnanstvu v Nemčiji so ga spoštovali zaradi njegove izpričane vere. Padel je kot ogromen stoletni hrast in za seboj pustil praznino, ki jo bo težko izpolniti.

Na pokopališču se je od pokojnika poslovil njegov sovaščan in načelnik svetovalske skupine SSK v zgoniški občini Joško Gruden.

V strjenih besedah je omenil pokojnikovo življenje in delo ter poudaril njegovo zavzetost ne samo za domačo kmetijo, temveč tudi za družbene probleme in za sodelovanje pri političnem delu Slovenske skupnosti ter za probleme domače cerkve. Več desetletij je bil tudi cerkveni ključar.

Pokojni je moral najprej v italijansko internacijo v Celamo, v Južno Italijo. Ko se je vrnil domov ga je čakalo še hujše gorje. Podivjani nemški okupator ga je z mnogimi drugimi odpeljal v živinskih vagonih na prisilno delo v Nemčijo. Tam je delal na kmetijah vse do razpada Nemčije. Domotožje, ljubezen do družine, žene Milke Vodopivec iz znane Šoščeve družine in do dveh hčera Marice in Dragice (sin Srečko se mu je rodil med vojno) sta bili tako silni, da je s skupino še štirih drugih Slovencev odpravil kar peš iz Nemčije domov. Po enomesečni hoji je 6. junija 1946, prišel na svoj dom.

Pogumno in vztrajno je začel z delom ter obnovil domačijo, da je postala zgled drugim daleč naokoli.

Z globoko občutenimi besedami se je Joško Gruden poslovil v imenu sovaščanov od nepozabnega Karla, domači zbor pa mu je zapel zadnjo žalostinko. Naj mu bo lahka domača ljubljena zemlja! JM

Praznovanje Sv. Cirila in Metoda na Vejni

(5. - 10. julija 1994)

- 5. julija (torek-praznik sv. bratov): ob 18. uri - sv. maša ob oltarju svetih bratov

- 10. julija (cirilmetodova nedelja): ob 17.30 - novomašno slavje in spomin duhovniških jubilejev:

- novomašnik: g. Roman Poljak, iz Moravč na Gorenjskem

- srebrnomašnik: g. Franc Raspor, župnik v Senožečah,

- zlatošmašnik: g. Vladimir Rijavec, župnik v Kobjeglavu in v Štanjelu na Krasu.

- sodelujeta: združena pevska zbor Hrenovica-Pivka, ki bosta izvajala staroslovnsko mašo Vinka Vodopivca v čast Svetogotski Kraljici. vodi: prof. Maks Čančela.

Močno zaželene narodne noše ter skavtjinje in skavtje v svojih krogih.

Prijazno vabi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trst.

Sožalje

Ob prerani smrti mame Štefanije Cotič vdove Devetak izražamo iskreno sožalje hčeri Animariji, sinu Ludviku in ostalim sinovom.

Športno združenje Soča
Mladinski pevski zbor
z Vrha sv. Mihaela in
cerkveni svet Vrh - Gabrije

Prvi kres na Laškem

Za tukajšnje živeče ljudi je kresovanje nekaj običajnega na predvečer praznika svetih Treh kraljev. Tedaj se po vsej furlanski nižini do obronkov goriškega Krasa pojavijo kresovi. Ti, ki jih krajani imenujejo *sejme*, imajo v drugih krajih naše dežele različno ime, kot na primer *pan e vin ali pignarul*.

Slovenci, kot vemo, pa prižigamo kresove poleti na predvečer sv. Ivana. Tako se je društvo Jadro odločilo, da bo letos prvič poskusilo uvesti ta običaj. Primeren kraj je dala na razpolago slovenska druž. Samsa iz Polača (vasica v občini Foljan-Sredipolje, ki kot občine Zagraj, Ronke in Tržič vsebuje tudi nekaj kraškega ozemlja). Ta družina je nekaj let od tega kupila veliko parcelo kraške gmajne (od veleposestniške slov. družine Materc iz Soleščana), kjer so že več desetletij pasli čredo ovac. S trudom so vpeljali kmečki turizem za skupine in spremenili ta višinski kraj v planoto, ki je postala istočasno tudi pravi raj za sprehode, kolesarjenje in seveda tudi jahanje. Kraj je dostopen z avtom samo s Križade oz. iz tromeje med občinami Zagraj, Doberdob in Foljan-Sredipolje, ki je bil tudi več sto let meja med Benetkami in Avstrijo.

Tu se je srečalo lepo število članov in prijateljev društva, kjer so si ogledali kmetijo in poskusili dobre gostiteljev. Z razgledne točke pod kmetijo se nam v lepih dnevih, ko burja izčisti zrak, odpira sijajen razgled na vso Furlanijo vse do Julijskih Alp. Ob zatonu je zagorel kres, ob zvokih harmonike je zadonela slovenska pesem in začeli so tudi prvi negotovi skoki nad ognjem. Ta je gotovo imel običajno čarobno moč in nas je tudi omamila, da se nismo šli pozanimat, kako se je odvijala nogometna tekma za italijansko reprezentanco v Ameriki.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Marije Rener

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so ji bili ob strani v času njene bolezni, tistim, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in tistim, ki so z nami sočustvovali. Posebna zahvala dr. Kazimiru Humarju, prof. Stanku Jericiju in g. župniku Cvetku Žbogarju za pogrebni obred. Svoji

Gorica, 30. junij 1994

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglasi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV